ЗАХОДНЕБЕЛАРУСКАЯ ГРАМАДЗКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

ПАГОНЯ

№ 43 (99) 30 сьнежня 1994 г.– 5 студзеня 1995 г. Кошт 50 рублёў

НАВАГОДНЯЕ ПАСЛАНЬНЕ МІТРАПАЛІТА МЕНСКАГА І СЛУЦКАГА ФІЛАРЭТА ПАТРЫЯРШАГА ЭКЗАРХУ ЎСЯЕ БЕЛАРУСІ З НАГОДЫ НАРАДЖЭНЬНЯ ВЫРАТАВАЛЬНІКА

Узьлюбленыя ў Хрысьце прэасьвяшчэнныя архіпастыры, пастыры, богалюбівыя інакі і інакіні і ўсе верныя дзеці Беларускай Праваслаўнай Царквы!

З году ў год з нязьменнай дакладнасьцю сусьветнага кругазвароту надыходзіць вялікае сьвята Ражаства Хрыстовага. І як радасна адгукаецца яно ў нашых сэрцах, калі мы чуем сьвяты голас Царквы: "Христос раждается, славите. Христос с небес, срящите. Христос на земли, возноситеся. Пойте Господеви вся земля, и веселием воспойте, людие, яко прославится" (1-я песьня канона Ражаства).

Дзівосная падзея Нараджэньня Хрыстовага адбылася, калі надыйшоў час, вызначаны Богам для прышэсьця ў сьвет Месіі, Які "уратуе людзей Сваіх ад грахоў іх" (Мф. 1,21). Бязьмежная і непасьціжная любоў Бога да рода чалавечага, да ўсіх нас. Ён Сына Свайго Адзінароднага пасылае ў сьвет, "каб кожны, хто верыць у яго, не загінуў, але меў жыцьцё вечнае" (Ін. 3,15-16).

Таму Адзінародны Сын Божы, сышоўшы з нябёсаў дзеля нашага збаўленьня, нараджаецца ў горадзе Давідавым Віфлееме ад Прэснадзевы Марыі. Царква так апавядае пра гэта: "В вертепе вселилися еси, Христе Боже, ясли Тя восприяша, пастыри же и волхви поклонишася. Тогда убо исполнися пророческая проповедь, и ангельския силы дивляхуся, вопиюще и глаголюще: слава схождению Твоему, Едине Человеколюбче" (Сьціхіра на сьціхоўні).

Прэасьвяшчэнныя архіпастыры, богалюбівыя пастыры, інакі і інакіні і ўсе верныя дзеці Беларускай Праваслаўнай Царквы, віншую вас з вялікім сьвятам Ражаства Госпада Бога і Сына нашага Ісуса Хрыста і вітаю з благаслаўёным Новалецьцем!

Няхай пануе ў сэрцах нашых радасьць аб Народжаным Богадзіцяці Хрысьце (Лк. 2, 10-11), што асьвятліла зямлю сьвятлом Божай любові!

Не ў шыкоўных і бліскучых палатах нарадзіўся Той, Каго ўслаўляе Царква, а ў беднай Віфлеемскай пячоры; не мяккія пялены слаліся для яго першым ложам на зямлі, а грубастая салома ў яслях; не бліскучыя царадворцы акружалі яго калыску, а маўклівыя жывёлы ды ўбогія пастухі.

Таму сёньня нашыя думкі цалкам зьвернутыя да Богадзіцяці Хрыста, і мы схіляемся перад веліччу Яго Божае любові, невымоўнай прамудрасьці і міласэрнасьці і разам з усёй Царквою славім Яго Нараджэньне.

Узьлюбленыя браты і сёстры!

Вялікае сьвята да многага нас абавязвае. Сьвяткаваньне Ражаства Хрыстовага павінна абудзіць у душы кожнага з нас самыя лепшыя, самыя ўзвышаныя пачуцьці. Мы павінны ўзрошчваць іх і памнажаць дзеля таго, каб жыцьцё нашае набыло сапраўдны сэнс, усталявалася на непарушным грунцьце, зрабілася годным нашага хрысьціянскага званьня.

У гэты сьветлы сьвяточны дзень не хацелася б шмат гаварыць аб сумным. Будзем памятаць, што ў жыцьці ўсё адбываецца па волі Божай, і тое, што адпушчана ўсім нам, - за грахі нашыя. Ускладзем сваю надзею на Міласэрнасьць Божую і ўзгадаем тую Ахвяру, якую прынёс за нас Ісус Хрыстос, і з радасьцю ў сэрцах зьвернем свае малітоўныя пагляды да Нованароджанага Богадзіцяці.

Госпадзь чакае ад нас, каб мы ладзілі сваё зямное жыцьцё, як падрыхтоўку да Жыцьця Вечнага, і каб нашае зямное жыцьцё зьявілася ўжо тут, на зямлі, пачаткам Вечнасьці.

Ад усяго сэрца віншую вас і ўсіх братоў-хрысьціянаў розных канфесій, што славяць Госпада на беларускай зямлі, са сьвятам Ражаства Хрыстовага і з Новым Годам! Няхай дасьць нам Госпадзь моцы, няхай блаславіць нас Госпадзь мірам! Амінь.

Філарэт,
Мітрапаліт Менскі і Слуцкі,
Патрыяршы Экзарх
усяе Беларусі.

КАЛЯДА, КАЛЯДА

КОНСУЛ ПАДЗЯЛІЎСЯ АПЛАТКАЙ

Генеральны консул Рэспублікі Польшча ў Горадні Мар'юш Машкевіч даў афіцыйны прыём у гонар каталіцкіх Калядаў. На прыём былі запрошаны прадстаўнікі гарадзкіх уладаў, камерсанты, прэса.

Чынны ўдзел падчас гэтага ўрачыстага мерапрыемства ўзяў біскуп Гарадзенскай каталіцкай дыяцэзіі спадар Аляксандр Кашкевіч. Менавіта спадар біскуп высьвяціў памяшканьне Генеральнага консульства ў Горадні, якое часова месьціцца ў будынку МГК "Маналіт" па адрасу вул.Будзёнага, 48-а.

Г.АСТРОЎСКІ.

ХОР «БАЦЬКАЎШЧЫНА» ВІНШУЕ ПЕСЬНЯЙ

Падчас сьвяткаваньня каталіцкіх Калядаў хор стараДаўняй беларускай песьні "Бацькаўшчына" даў шэраг канцэртаў, прысьвечаных нараджэньню Выратавальніка. Далі канцэрты ў Бернардынскім і Фарным касьцёлах Горадні, а таксама павіншавалі ад імя беларускай каталіцкай грамады Горадні ксяндза Тадэвуша, які штонядзелю адпраўляе набажэнствы на беларускай мове.

Г.ГЕРАСІМОВІЧ.

ВЫСТАВА Ў ГОНАР СЬВЯТА

У выставачнай зале Горадні адкрылася выстава, прысьвечаная калядняму фэсту на Гарадзеншчыне.

На выставе прадстаўлена больш як 70 твораў 24-ох гарадзенскіх мастакоў. Тут і жывапіс, і графіка, і скульптура, а таксама творы народнага рамяства.

Прэвалююць на выставе хрысьціянскія матывы.

Г.СТРУМЕНЬ.

ВІНШАВАНЬНІ

ШАНОЎНАЯ РЭДАКЦЫЯ!

Вельмі шмат гістарычных і важных падзей адбылося ў нашым адыходзячым 1994-м годзе! Рэспубліка Беларусь ужо мае сваю Канстытуцыю, а таксама свайго першага, абранага на ўсенародных выбарах Прэзідэнта, які не хоча альбо саромеецца гутарыць на мілагучнай беларускай мове, ачольвае новы ўрад Беларусі і намагаецца стабілізаваць занядбаную да гэтага часу эканоміку Рэспублікі Беларусь ды належна рэпрэзентуе яе перад іншымі народамі сьвету. І мы з далёкай Аўстраліі жадаем Вам, Прэзідэнту А.Лукашэнка і ўсяму беларускаму народу, шчасьця і посьпехаў у 1995-м годзе!

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!

З вялікай пашанай да Вас Алесь АЛЕХНІК,
Генеральны Сакратар Асацыяцыі беларусаў Аўстраліі.
г.Сіднэй.

ДОБРЫ ДЗЕНЬ, РЭДАКЦЫЯ «ПАГОНІ»!

Вашу газету выпісала зноў на 1-ае паўгоддзе, бо яна мне вельмі падабаецца. Жадаю ў новым годзе творчай актыўнасьці і посьпехаў у працы. Ад Салігорскай Рады БНФ віншую з наступаючым Новым годам.

Н.ЯРМАЛІНСКАЯ,
г.Салігорск.

СПРАВА ТЫДНЯ

АДСТАЎКА А.ФЯДУТЫ - НЕ СКОНЧАНАЯ СПРАВА Ў ГІСТОРЫІ «БЕЛЫХ ПЛЯМАЎ»

На прыканцы сьнежня грамадзкасьці, нарэшце, стала вядома, хто зьяўляецца аўтарам загада кіраўніцтву выдавецтва "Беларускі дом друку" не друкаваць газеты з дакладам Сяргея Антончыка. Усю адказнасьць за гэты загад і яго наступствы ўзяў на сябе начальнік упраўленьня Грамадзка-палітычнай інфармацыі адміністрацыі прэзідэнта Аляксандр Фядута.

Спадар Фядута лічыць, што паколькі ён не здолеў дакладна распарадзіцца сваёй уладай і тым самым падставіў прэзідэнта, а таксама таму, што Вярхоўны Савет і рэдакцыі рэспубліканскіх газет запатрабавалі пакараць віноўніка ў зьяўленьні "белых плямаў", то ў яго няма іншага выйсьця, як пайсьці ў адстаўку.

Аднак, казаць, што скандал вакол "белых плямаў" ўжо скончаны, на думку назіральнікаў, яшчэ рана. У выпадку, калі Фядута зрабіў чыстасардэчнае прызнаньне, а не згуляў ролю "немаўляці-ягняці", яго чакаюць сур'ёзныя непрыемнасьці.

Пракуратура мае законныя падставы ўзбудзіць крымінальную справу супраць А.Фядуты, а рэдакцыі газет - патрабаваць матэрыяльнай кампенсацыі.

МІЖНАРОДНАЯ КАНФЕДЭРАЦЫЯ ЖУРНАЛІСТАЎ ПРАТЭСТУЕ І ЗАЯЎЛЯЕ

26 сьнежня ў Маскве выканаўчы сакратарыят Міжнароднай канфедэрацыі журналісцкіх Саюзаў прыняў Заяву.

У заяве, прынамсі, згадваецца: "Выказваем глыбокую заклапочанасьць у сувязі з фактамі парушэньня свабоды слова на Беларусі. Гэта сьведчыць аб маючымся ўціску друку, уключаючы інфармацыю аб дзейнасьці ўлады. Такі падыход супярэчыць міжнародным прававым нормам ў галіне інфармацыі.

Зьвяртаемся да вышэйшага кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь з просьбай перагледзець сваё рашэньне, забясьпечыць свабоду слова і права на інфармацыю. Заўляем калегам-журналістам аб сваёй прафесійнай салідарнасьці. Толькі сумесна мы здолеем супрацьстаяць спробам разгортваемага паўсюдна наступу на нашу незалежнасьць, на права чытачоў, гледачоў, слухачоў".

СІМ

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ЗАЯВА
АПАЗІЦЫІ БНФ У ВЯРХОЎНЫМ САВЕЦЕ

Апошнім часам на фоне правалу так званай праграмы выхаду з крызісу ўзмацнілася актыўнасьць праімперскіх колаў Расеі і націск на Беларусь з дапамогай яе дыпламатычных службаў. Гэтаму ў многім спрыяюць невызначаныя, блытаныя выказваньні і заявы прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, якія часта пярэчаць Канстытуцыі Беларусі.

Абыгрываецца штучна створаная залежнасьць Беларусі ад расейскай нафты і газу, з боку Расеі ідзе адкрыты шантаж з патрабаваньнем перадачы ёй часткі ўласнасьці Беларускай дзяржавы. Больш таго, пэўныя віды маёмасьці (газапровады, нафтаперапрацоўчыя камбінаты, газасховішчы і інш.) патрабуюць перадаць расейскай прыватнай фінансава-тэхнічнай карпарацыі "Газпрам". Прыватны бізнес, які вызначае эканамічную палітыку ў суседняй дзяржаве, цягне рукі да Беларусі. З гэтай мэтай імперскімі сіламі на Ўсходзе ініцыіруюцца ідэі стварэньня так званых "мытнага саюзу", якім плануецца ліквідаваць дзяржаўную незалежнасьць Беларусі, "эканамічнага саюзу" і "калектыўнай бясьпекі", расейскія эмісары і палітыкі патрабуюць свабоды дзейнасьці на Беларусі сваім фінансава-прамысловым саюзам і іншым расейскім манаполіям.

Першыя спробы Беларускай дзяржавы ў пошуку дадатковых крыніц сыравіны і энергазабесьпячэньня выклікалі імгненную рэакцыю Масквы. Ідзе мэтанакіраваная праца па ізаляцыі Беларусі ад вонкавага сьвету, у першую чаргу, ад нашых суседзяў, перспектыўных партнёраў. Менавіта ў гэтым сэнс "раскрыцьця" так званай шпіёнскай дзейнасьці дыпламатаў Польшчы і Турцыі ў Беларусі. Няўзброеным вокам відаць неадпаведнасьць заяўленых у прэсе "абвінавачаньняў" і рэзкіх дзеяньняў беларускіх дыпламатычных і спецыяльных службаў. Зразумела адно - варыянт такога скандалу ўжо даўно быў спланаваны за межамі Беларусі. У такой сітуацыі ў хуткім часе можна чакаць зьяўленьня "шпіёнаў" любой з дзяржаваў, з якой у Беларусі добрыя эканамічныя дачыненьні.

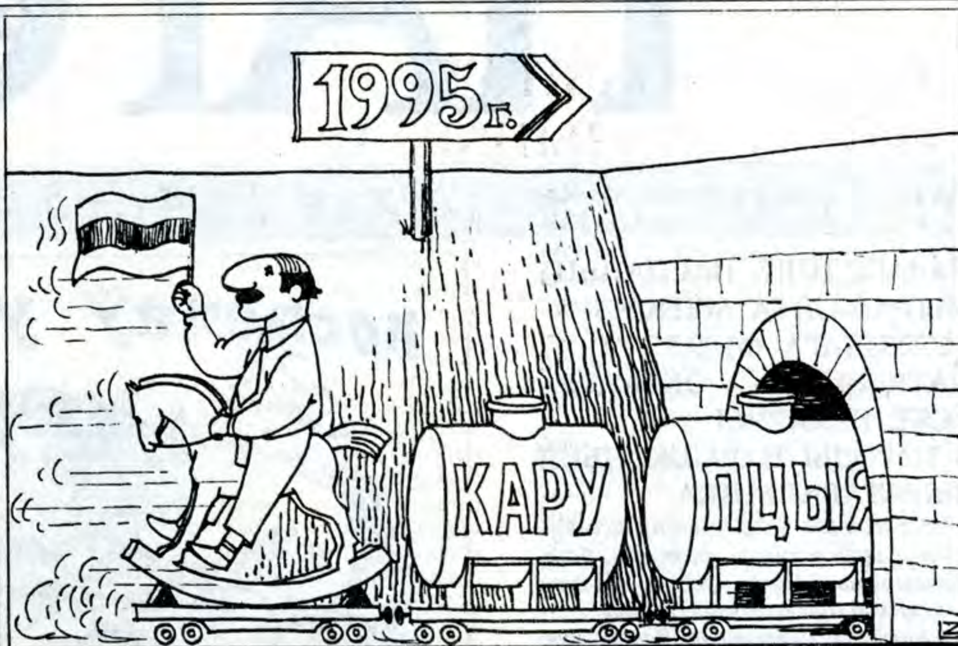
У гэтай сітуацыі, калі палітыку дзяржавы пачынаюць вызначаць "шматбаковыя" функцыянеры з КДБ (прычым, не вядома - з чыйго), насьцярожвае тое, што да сёньняшняга дня так і не прыняты закон КДБ, не ўступіў у сілу Закон аб дзяржаўных сакрэтах, адсутнічае закон аб друку і сродках масавай інфармацыі. Няма закона аб прэзідэнцe. У той жа час сілавыя ведамствы і прэзідэнт робяць што хочуць, папярэджваюць журналістаў аб забароне перадачы інфармацыі, а расейскія спецслужбы вызначаюць нашу палітыку.

Мы заклікаем Вярхоўны Савет разгледзець гэтае ненармальнае становішча, заняцца вызначэньнем унутранай і зьнешняй палітыкі, як гэтага патрабуе Канстытуцыя.

Мы, дэпутаты, якія ўваходзяць у Апазіцыю БНФ, выказваем сваю заклапочанасьць разьвіцьцём падзеяў у Дзяржаве. Мы не бачым канстытуцыйнага клопату прэзідэнта аб суверэнітэце краіны, абароне яе нацыянальных інтарэсаў, а наадварот, зьяўляемся сьведкамі разбуральнай дзейнасьці чужых сілаў, імкненьняў да паліцэйшчыны, сумбурнай адміністрацыі, мітусьні.

Мы выступаем з пазіцый нацыянальна-дэмакратычнай альтэрнатывы разбуральным антыбеларускім дзеяньням. Грамадзяне Беларусі павінны абараніць свой гонар, свае нацыянальныя інтарэсы, маёмасьць, культуру і дзяржаўную незалежнасьць Бацькаўшчыны.

Дэпутаты Вярхоўнага Савета ад Апазіцыі БНФ: З.ПАЗЬНЯК, В.ГОЛУБЕЎ, Л.БАРШЧЭЎСКІ, С.НАВУМЧЫК, Г.СЯМДЗЯНАВА, А.ТРУСАЎ, А.ШУТ, І.ГЕРМЯНЧУК, П.ХОЛАД, Л.ЗДАНЕВІЧ, І.ПЫРХ, Б.ГЮНТАР, Л.ДЗЕЙКА, М.КРЫЖАНОЎСКІ, С.АНТОНЧЫК, С.ПАПКОЎ, М.МАРКЕВІЧ, У.ЗАБЛОЦКІ, Ю.БЕЛЕНЬКІ, В.КАКОЎКА, В.АЛАМПІЕЎ.

ЧОРНЫЯ ДРАБЫ ЗАКОН НЕ ПАРУШАЮЦЬ

15 сьнежня ў Лідзе а восьмай гадзіне раніцы сябрамі ад Беларускага Народнага Фронту і актывістамі мясцовай харугвы БЗВ каля КПП расейскай вайсковай часткі, што дагэтуль месьціцца ў горадзе, быў наладжаны пікет пад назовам "Рукі прэч ад Чачні".

Удзельнікі пікету трымалі два плакаты, якія ганьбілі імперскія захады маскоўскіх палітыкаў у адносінах да гэтай рэспублікі.

Расейскія афіцэры два разы спрабавалі парваць плакаты і разагнаць пікет, але Чорныя драбы не далі сябе пакрыўдзіць.

Адчуўшы сваю бездапаможнасьць, "доблесныя нашчадкі традыцый А.Суворава" выклікалі міліцыянтаў. "Стражы парадку" зьявіліся аж на трох варанках. Пасьля перамоў пікетчыкі ўтульна даехалі да пастарунку, дзе далі тлумачэньні, што іх не трыста, як ад страху здалося расейскім афіцэрам, а ўсяго чацьвёра.

Начальнік пастарунку на допыце вярнуў плакаты пікетчыкам,дадаўшы, што яны яшчэ спатрэбяцца ім.

С.СУДНІК.

НАША СІЛА - Ў ЯДНАНЬНІ

Скончылася доўгая парламенцкая восень. Нарэшце, Вярхоўны Савет прыняў новую версію Закона аб выбарах, і ў хуткім часе будзе абвешчана дата іх правядзеньня. Калі ўлічыць, што гэта адбудзецца не раней, чым 14 траўня, то новы парламент распачне працу не раней чэрвеня. Новая рэдакцыя старога выбарчага закона паставіла крыж на зьмешанай выбарчай сістэме і зьвяла да мінімума ролю ўдзелу ў іх шматлікіх беларускіх партый, колькасьць якіх дасягае 30.

Пад самы канец абмеркаваньня вышэйзгаданага Закона з падачы мясцовай раённай наменклатуры, камуністаў і сацыялістаў з трэцяга разу ў Закон аб выбарах была ўнесена папраўка, у адпаведнасьці з якой партыя на сваім зьезьдзе можа вылучыць у выбарчую акругу аднаго кандыдата толькі тады, калі на яе тэрыторыі дзейнічае зарэгістраваная пярвічная структура гэтай партыі.

Такім чынам, у выбарчыя сьпісы ў Менску і абласных гарадах трапяць практычна ўсе кіраўнікі беларускіх партый, а вось у сельскіх акругах будуць дзейнічаць у асноўным камуністы ды аграрная партыя Шарэцкага. І пакуль дэмакраты ў сталіцы будуць адбіраць адзін у другога галасы выбаршчыкаў, былая і сёньняшняя камуністычная наменклатура, падмацаваная "прэзідэнцкай" вертыкальлю, рушыць у новы Вярхоўны Савет праз вясковыя акругі, каб зноў скласьці большасьць у парламеньце беларускае дзяржавы і замацаваць тыя прывілеі, якія яна ўжо захапіла. Зноў будуць аддавацца "вясковым" дэпутатам шыкоўныя кватэры ў Менску. У той час, як дзяржаўнае будаўніцтва ў нашай сталіцы практычна спыняецца, вакол горада вырастуць катэджы новых членаў Прэзідыума.

Для таго, каб гэтага не здарылася і каб у парламент прыйшлі людзі, для якіх галоўнае - не ўласны дабрабыт, а інтарэсы нашай Бацькаўшчыны, дэмакратычныя сілы Беларусі павінны выступіць зьяднана і мэтанакіравана.

Беларуская Сацыял-Дэмакратычная Грамада выступае за стварэньне шырокага блока дэмакратычных сіл на тэрыторыі ўсёй Беларусі. Галоўнымі прынцыпамі яго павінны быць: набыцьцё сапраўднага суверэнітэту, перш-наперш, у галіне зьнешняй палітыкі і эканомікі, выхад з ганебнай дамовы аб калектыўнай бясьпецы і пошук альтэрнатыўных крыніц энерганосьбітаў на рынках Заходняй Эўропы і Азіі; увод сапраўднай беларускай валюты і спыненьне інфляцыі; радыкальная зямельная рэформа, у выніку якой кожны грамадзянін Беларусі павінен атрымаць у прыватную ўласнасьць не меней, чым 15 сотак зямлі; стварэньне сярэдняга класу на Беларусі шляхам рыначных рэформаў і падвышэньне сярэдняга месячнага заробку грамадзян Беларусі да 100-150 долараў у пераліку на нацыянальную валюту на працягу 2-3 год; адбудова беларускай культуры, адраджэньне дзяржаўнай мовы, вяртаньне вернікам усіх канфесій іх страчанай маёмасьці; поўная свабода ўсіх сродкаў масавай інфармацыі пры іх аднолькавай дзяржаўнай падтрымцы; выбарнасьць мясцовых кіраўнікоў толькі непасрэдна народам; скасаваньне абласных структур кіраваньня.

У выніку папярэдніх перамоў, якія вядуцца з кастрычніка паміж дэмакратычнымі партыямі і рухамі, ўвайсьці ў шчыльны перадвыбарчы блок, калі ў кожнай акрузе будзе вылучаны адразу толькі адзін агульны кандыдат, ужо пагадзіліся БНФ, Грамада, НДПБ і ХДЗ.

Пасьля сьнежаньскіх зьездаў і канферэнцый сваё апошняе слова скажуць АДПБ, БСП і ПНЗ. Мы спадзяемся, што ўбаку ад дэмакратычнага блока не застануцца такія вядомыя палітыкі, як Станіслаў Шушкевіч і Станіслаў Багданкевіч, а таксама ТБМ і БЗВ. Толькі разам можна перамагчы на выбарах, толькі разам можна ў XXI ст. стаць сапраўднай эўрапейскай дзяржавай.

Алег ТРУСАЎ,
Старшыня Цэнтральнай Рады БСДГ,
дэпутат ВС РБ.

РАСЕЯ, РУКІ ПРЭЧ АД ЧАЧНІ!
ЗАЯВА

Гарадзенскай харугвы "Грунвальд" патрыятычнага руху "Беларускае згуртаваньне вайскоўцаў" (БЗВ)

Расейскі імперыялізм у чарговы раз паказаў сьвету сваё сапраўднае аблічча. На гэты раз яго ахвярай стала маленькая і шматпакутная, але нязломная, свабодалюбівая і гордая Чачня. Незьлічонымі ахвярамі ўсланы шляхі гэтага народа да свабоды і незалежнасьці. Сёньня, калі гэтая свабода стала явай, яе зноў топча каваны бот расейскага заваёўніка. Сумленныя людзі сьвету ўзьнімаюцца на абарону Чачні. У сувязі з гэтым гарадзенская харугва "Грунвальд" патрыятычнага руху БЗВ заяўляе свой рашучы пратэст супраць расейскай агрэсіі ў Чачню.

1. Мы патрабуем спыніць агрэсію расейскіх войск і вывесьці іх за межы Чачні.

2. Мы падтрымліваем патрыётаў Чачні і ўсяго Каўказа, якія сёньня са зброяй у руках абараняюць незалежнасьць сваёй Радзімы.

3. Мы зьвяртаемся да маці і бацькоў расейскіх жаўнераў. Вашых дзяцей пагналі на несправядлівую вайну. Рабіце ўсё магчымае, каб вярнуць іх, інакш адтуль яны вернуцца ў трунах альбо забойцамі з рукамі, амытымі крывёю мірных жыхароў.

4. Мы зьвяртаемся да ўрадаў сьвету. Дзе вы, якія на кожным рагу крычыце аб правах чалавека, а сёньня патураеце вялікадзяржаўнаму монстру таптаць правы цэлага народа.

5. Мы зьвяртаемся да ўсіх свабодалюбівых людзей. Сёньня топчуць свабоду Чачні, заўтра могуць растаптаць свабоду кожнага з вас.

6. Беларусы, пасьля Чачні можа наступіць наша чарга. У нашай свабоды сёньня адзін гарант - мужнасьць жаўнераў генерала Дудаева.

7. Мужныя сыны Каўказа, патрыёты Беларусі з вамі.

Жыве Чачня!
Жыве Беларусь!
Жыве свабода!

РЫХТУЕМСЯ ДА ВЫБАРАЎ

На факультэце беларускай філалогіі і культуры ГрДУ адбылося пашыранае пасяджэньне сяброў Таварыства беларускай мовы.

На пасяджэньні былі вызначаны два асноўныя пытаньні - падрыхтоўка да выбараў і выкананьне ў межах вобласьці закона аб мовах.

Па абодвух пытаньнях з прамовай выступіў старшыня ТБМ спадар Станіслаў Суднік.

Г.А.

БЗВ ВЫЗНАЧАЕ ПРЫЯРЫТЭТЫ

Адбылося справаздачнае пасяджэньне сяброў гарадзенскай харугвы "Грунвальд" патрыятычнага руху БЗВ. Зазначана, што, акрамя Гарадзенскай харугвы, ў вобласьці яшчэ заснавана пяць адзінак патрыятычнага руху БЗВ. Гэта лідзкая харугва "Гедэмін", слонімская "Язэп Стаброўскі", зельвенская "Сьвяты Юры", ваўкавыская "Ваўкалака", смаргонская "Крэўская" і сьвіслачская харугва "Вежа".

Вырашана, што праз два тыдні сябры Гарадзенскай харугвы наноў зьбяруцца, каб вызначыць прыярытэты сваёй дзейнасьці.

У пасяджэньні сяброў патрыятычнага руху БЗВ Горадні ўзялі ўдзел прадстаўнікі дэмакратычных партый і рухаў горада.

Г.Д.

СЬНЕЖАНЬСКІ СОЙМ БНФ «АДРАДЖЭНЬНЕ»

10 сьнежня 1994 года ў Менску ў штаб-кватэры БНФ адбыўся Сойм БНФ "Адраджэньне".

На пасяджэньні Сойму былі разгледжаны наступныя пытаньні:

1. Разьвіцьцё палітычных працэсаў на Беларусі.
2. Падрыхтоўка да выбараў.
3. Зацьверджаньне Старшыні камісіі СБА.

(Ул.інф.)

ПРЫСЯГНУЛІ НА ВЕРНАСЬЦЬ РАДЗІМЕ

У 28-м Вайсковым корпусе, кашары якога месьцяцца ў Горадні, адбылася прысяга маладога папаўненьня Беларускага войска.

Прызыўнікі да гэтага прайшлі падрыхтоўчы курс "маладога жаўнера" і пасьля прысягі на вернасьць Радзіме будуць разьмеркаваны па вайсковых частках.

Сёлета на Гарадзеншчыне восеньскі вайсковы прызыў праходзіў па тэрытарыяльнаму прызнаку.

Г.ГАРАДЗЕНЕЦ.

ГРАМАДЗТВА

«HABITAT» ПАЧЫНАЕ І...

"Habitat" - гэта арганізацыя, добра вядомая ў сьвеце. Ад нядаўняга часу спецыялісты маюць лучнасьць і з краінамі СНД. Найлепшыя стасункі на Беларусі "Habitat" мае з фондам імя Льва Сапегі. Пра свае дачыненьні з гэтым цэнтрам ААН распавядаюць сябры Гарадзенскай філіі фонда імя Л.Сапегі Тацьцяна МАЛІНОЎСКАЯ і Ігар КУЗЬМІНІЧ.

- Цэнтр ААН па паселішчах (UNCHS Habitat) падтрымлівае высілкі людзей па ўсяму сьвету па паляпшэньню ўмоў жыцьця. У гэтым кірунку Цэнтр ААН заклапочаны дзьвюма асноўнымі праблемамі: хуткай і беспрэцэдэнтнай урбанізацыяй у разьвіваючыхся краінах і агульным крызісам умоў жыцьця. Дзейнасьць Цэнтра вызначаецца прынцыпамі глабальнай стратэгіі для паселішчаў да 2000 года і прыярытэтамі праграмы, распрацаванай Камісіяй ААН па паселішчам.

- Як "Habitat" дасягае сваіх мэтаў?

- Для дасягненьня сваіх мэтаў UNCHS Habitat канцэнтруе свае намаганьні на разьвіцьці магчымасьцяў цэнтральнай і мясцовай улады ў галіне палітыкі і стратэгіі, што садзейнічала б грамадзкаму і прыватнаму сектару палепшыць умовы жыцьця, асабліва для бедных. У гэтых мэтах Цэнтр праводзіць дасьледаваньні, вынікі якіх распаўсюджвае па ўсяму сьвету шляхам выкарыстаньня сродкаў інфармацыі, а таксама праводзіць вучэбныя курсы і праграмы. У сваёй дзейнасьці "Habitat" арыентуецца на інфармацыю, атрыманую ў выніку працяглага палітычнага дыялогу на ўрадавым узроўні, рэагуе на спецыфічные пажаданьне краін, выдаткуе дапамогу ў вызначэньні і выпрацоўцы плана дзейнасьці эфектыўнай нацыянальнай палітыкі і стратэгіі, мабілізацыі чалавечых, тэхнічных і фінансавых рэсурсаў, неабходных для зьдзяйсьненьня пастаўленых мэтаў.

- "Habitat" робіць першыя крокі на Беларусі. На якія сілы ці на якіх спецыялістаў робіць, як бы мовіць, стаўку гэты Цэнтр?

- Недахоп кваліфікаваных кадраў на ўсіх узроўнях - палітычным, упраўленчым, тэхнічным - зьяўляецца галоўнай перашкодай у рэалізацыі праграм "Habitat". У той жа час тое, што адбываецца ў сапраўдны момант - працэсы дэцэнтралізацыі і плюралізацыі ў палітычнай і эканамічнай сферы - прад'яўляюць больш высокія патрабаваньні да самакіраваньня і іншым арганізацыям па кіраваньню паселішчамі. Большасьць іх не падрыхтаваны да вырашэньня падобных праблемаў. Нацыянальныя навуковыя ўстановы і інстытуты, што распрацоўваюць праграмы па разьвіцьцю горада і сельскай мясцовасьці, таксама не вырашаць праблему. Таму кадравую палітыку на Беларусі "Habitat" у асноўным вырашае праз дзелавыя дачыненьні з фондам імя Л.Сапегі.

Г.АСТРОЎСКІ.

БЕЛАРУСКІ КУТОК У ЛОНДАНЕ

З 21 лістапада па 11 сьнежня ў Англіі па запрашэньню загадчыка лабараторыяй механізмаў таксічнасьці ўнівэрсітэта Сарэя доктара Костаса Аяніdзіса знаходзіўся загадчык лабараторыяй біяхімічнай фармакалогіі доктар медыцынскіх навук Інстытута біяхіміі Акадэміі навук Рэспублікі Беларусь Міхаіл Бушма. Паездку гарадзенскага навукоўца арганізаваў фонд "Royal Sasiety", які дзейнічае пры каралеўскім навуковым таварыстве. М.Бушма абмеркаваў з ангельскім калегай далейшую працу ў рамках выкананьня праграмы "Біямаркёр схільнасьці людзей да захворваньня ракам лёгкіх", якая дазволіць выявіць гэту схільнасьць праз аналізы крыві.

Па словах М.Бушмы, на яго зрабіла вялікае ўражаньне наведваньне ў Лондане адзінай у Заходняй Эўропе беларускай бібліятэкі імя Францыска Скарыны (заснавана сьвятым айцом Львом Гарошка). Зараз яна знаходзіцца ў валоданьні сьвятога айца, візітатара для беларусаў замежжа Алекса Надсана. У бібліятэцы прадстаўлены выданьні, якія маюць дачыненьне да Беларусі, і дзейнічае музей. У ім можна ўбачыць рукапісы, якія датуюцца XIII-XIV стагоддзямі, калекцыю беларускіх і літвескіх грошай, прадметы быту, слуцкія паясы і шмат іншых экспанатаў. Спецыяльны разьдзел прысьвечаны Ф.Скарыне.

Фонды бібліятэкі пастаянна папаўняюцца, часта кнігі і перыядычныя выданьні прывозяць пісьменьнікі, дэлегацыі і простыя людзі з Беларусі. Калекцыі Алекса Надсана маглі б пазайздросьціць многія падобныя ўстановы рэспублікі. Ён мае намер перадаць яе на Бацькаўшчыну, але ж лічыць, што пакуль сітуацыя на Беларусі не вельмі спрыяе гэтаму. М.Бушма сказаў, што кожны жыхар нашай краіны, які пажадае наведаць бібліятэку, не пашкадуе аб гэтым. Там яму акажуць цёплы прыём і нават пачастуюць беларускімі нацыянальнымі стравамі. Адрас бібліятэкі: Francis Skaryna, Bielorussian Librari, 37-41 Holden Road, London N 12 8HS, Alex Nadson, тэлефон (калі тэлефанаваць з Лондана): (081) 4455338.

А.ДУК.

ЦІ ЗДОЛЬНЫ ТЫ НА САМААХВЯРАВАНЬНЕ?

Зараз мы ўсё часьцей пачынаем зьвяртацца да Бога, хадзіць да сьвятых храмаў. Але наўрад ці хто з нас, слухаючы імшу ці прадмову сьвятара, задумаецца, ці лёгка ім быць, які шлях пераадолеў ён, каб са звычайнага чалавека ператварыцца ў духоўную асобу? Вядома, каб стаць тым жа ксяндзом, трэба 7 год навучацца ў духоўнай семінарыі, дасканала ведаць латынь, філасофію, тэалогію і многія іншыя навукі. Акрамя вучобы, цяжкая праца, строгая дысцыпліна, шматлікія абмежаваньні. На прыкладзе духоўнай семінарыі, што знаходзіцца ў вёсцы Смардзевічы Тамашоўскага ваяводзтва, дзе, дарэчы, вучацца і хлопцы з Беларусі, можна сказаць, што шлях ад "старога" чалавека да "новага" не з лёгкіх. Распарадак дня, па якім жывуць навучэнцы семінарыі, такі: 6.00 - пад'ём, на прывядзеньне сябе ў парадак даецца паўгадзіны. У 6.30 - агульная малітва, імша і 45 хвілін на развагі (накшталт медытацыі). У 8.00 - сьнеданьне, на якое адводзіцца таксама паўгадзіны. Пасьля, да 9.00, - прыбіраньне кляштара, затым - альбо вучоба, альбо праца. Працы заўсёды хапае. У навучэнцаў свой агарод, свая ферма. Усю работу семінарысты выконваюць самі. Ёсьць, праўда, дзьве кухаркі, але яны гатуюць толькі гарачае. Халодныя закускі трэба рабіць самім. У 12.00 - малітва, у 12.30 - абед. Пасьля абеду - вольны час, які цягнецца да 14.30. Канешне, вольны ён толькі ад працы і ад вучобы. Навучэнцы семінарыі зьбіраюцца разам у адно памяшканьне, дзе разважаюць між сабой, слухаюць рэлігійную музыку (звычайную музыку і радыё слухаць забараняецца, як і глядзець тэлевізар). У 15.30 - зноў агульная малітва (10 хвілін), пасьля - праца альбо выкананьне "дамашняга заданьня" - так называецца самастойнае вывучэньне той ці іншай навукі. Самаўдасканаленьне працягваецца да 17.20, пасьля - зноў малітва. У 18.00 - вячэра і зноў так званы вольны час. Некаторыя пішуць лісты дадому, да сяброў. Праўда, і тут ёсьць абмежаваньні: на месяц можна адправіць толькі два лісты. А падаваць іх трэба ў адкрытым выглядзе Магістру (нешта накшталт дэкана), які спачатку чытае лісты, а пасьля вырашае, адпраўляць ці не. У 20.00 - зноў малітва, якая цягнецца цэлую гадзіну. У 21.00 некаторыя ідуць рыхтавацца да сну, а некаторыя працягваюць маліцца. У 22.00 - адбой.

І так кожны дзень. Толькі ў суботу і ў нядзелю навучэнцы вольныя. Яны могуць папрасіць дазвол у Магістра, каб выйсьці за тэрыторыю кляштара (у будзённыя дні рабіць гэтага нельга). На выхадныя таксама могуць папрасіць у Магістра грошы, каб нешта купіць, але перад гэтым трэба даць справаздачу, што будзеш купляць... А калі раптам у гэты дзень да каго-небудзь прыедуць бацькі і прывязуць пачастункі, то гэтыя рэчы таксама трэба паказваць Магістру: толькі ён вызначае, што можна ўзяць для карыстаньня, а што не. Калі гэта ежа, то ёй абавязкова трэба падзяліцца з трыццаць чатырма братамі, якія навучаюцца разам з табой.

Вось такое жыцьцё ў будучых ксяндзоў. Не кожны, напэўна, зможа прайсьці гэткую школу, таму перад тым, як абраць менавіта гэты шлях, варта моцна задумацца, ці здольны ты на самаахвяраваньне.

І нічога, калі вам не пад сілу стаць слугой Бога. Галоўнае - заўсёды заставацца чалавекам і быць сапраўдным хрысьціянінам. І тады Бог не адвернецца ад вас.

Анатоль БРУСЕВІЧ.

СЕМІНАР ПА ЗБОРУ СРОДКАЎ

Упершыню амерыканская арганізацыя "Юнайтэд Уэй Інтэрнэшнл" правяла ў Менску семінар для некамерцыйных грамадзкіх арганізацый і таварыстваў. Тэма семінару: як зьбіраць грашовыя сродкі для рэалізацыі праграм, як зьвяртацца ў міжнародныя фонды, да бізнесменаў за фінансавай падтрымкай.

Актуальнасьць гэтай тэмы для Беларусі заключаецца ў тым, што каля 50 дабрачынных арганізацый нашай краіны - самага рознага накірунку дзейнасьці - прыслалі сваіх прадстаўнікоў на семінар. Гэта, напрыклад, "Фонд дапамогі таленавітым дзецям", "Ліга добраахвотнай працы моладзі", "Аб'яднаньне беларускіх скаўтаў", "Заходнебеларускае таварыства аховы птушак" і інш.

Семінар праходзіў у будынку Нацыянальнага прэс-цэнтра па вуліцы Кастрычніцкай. На пленарным пасяджэньні даваліся рэкамендацыі, як супрацоўнічаць з міжнароднымі дабрачыннымі фондамі, многія з якіх за апошнія 2-3 гады адкрылі свае прадстаўніцтвы ў краінах СНД. У нас, напрыклад, ужо добра ведаюць пра Фонд "Сорас-Беларусь". Менавіта яны маюць магчымасьць прадстаўляць так званы стартавы гарант на праект, які знаходзіцца яшчэ толькі на пачатковай стадыі свайго разьвіцьця. Пры гэтым трэба мець на ўвазе, што дабрачынныя фонды фінансуюць праекты строга абмежаванай тэматыкі, якая адпавядае асноўным накірункам дзейнасьці Статута фонда. Акрамя таго, часта абмяжоўваюцца тыпы работ, якія будуць прафінансаваны. Менавіта пра гэта і гаварылася на семінары, які арганізавала для беларусаў "Юнайтэд Уэй Інтэрнэшнл" пры падтрымцы фонда "Эўразія".

М.МЯЦЯВІЦКІ.

ІВАН АБРОСІМАЎ ПААБЯЦАЎ ВЕТЭРАНАМ КНІГУ ПАМЯЦІ

Свой сход правялі ў памяшканьні абласнога Палаца дзіцяча-юнацкай творчасьці ветэраны вайны і працы г.Горадні.

Прывіталі дзядоў і бабулек мэр Горадні Генрых Крупенка і службовец 28-га вайсковага корпуса палкоўнік Сьвятаслаў Ліс. Спадар Крупенка, прынамсі, сказаў, што горад стабільна расплочваецца за энерганосьбіты і клапоціцца аб афіцэрах, што стаяць у чарзе на атрыманьне жыльля. Палкоўнік С.Ліс распавёў аб мерапрыемствах, што рыхтуюцца да дня 50-х угодкаў перамогі ў Другой Сусьветнай вайне.

Рэжысёр абласн га Драматычнага тэатра Генадзь Мушкарт усьцешыў ветэранаў ваеннымі песьнямі, а старшыня гэтай ветэранскай арганізацыі паабяцаў разабрацца з тымі, хто ўступіў да альтэрнатыўнай ветэранскай арганізацыі ДАВ і ўручыць кожнаму свайму ветэрану кнігу "Памяць".

М.ВАСІЛЕВІЧ.

ЗА ІМІ БУДУЧЫНЯ

У Гарадзенскай філіі Беларускага гуманітарнага ліцэя адбылася сапраўды неардынарная падзея: прысьвячэньне ў ліцэісты. Прыгожа ўбраная зала, добрая музыка, цёплая хатняя атмасфера, дзе за адным сталом, поўным рознага печыва, сядзелі бацькі, вучні, настаўнікі - усё гэта як нельга лепей спрыяла сьвяточнаму настрою ў прысутных. Дый і ліцэісты ў чарговы раз выказаліся сваімі талентамі: яны сьпявалі, танцавалі, адыгрывалі эстрадныя мініяцюры. Ну а потым была дыскатэка з новымі знаёмствамі і сустрэчамі. Такі быў, калі казаць сьцісла, ход падзей. А зараз некалькі прыватных разваг з нагоды сьвята.

На пэўны час забыліся ўсе праблемы і клопаты, захацелася быць сярод гэтых разумных і гарэзьлівых, таленавітых і сур'ёзных дзетак. І нехк па-хатняму гучалі іх звароты да выкладчыкаў: спадарыня Алена, спадарыня Тацьцяна... І кожны крок, кожнае слова былі прасякнуты любоўю да ўсяго беларускага. Вось з чаго трэба пачынаць Адраджэньне.

Праз некалькі год гэтыя дзеткі ва ўвесь голас заявяць аб сабе, і гэта будзе сапраўдная беларуская эліта. А пакуль... Няма памяшканьня, сродкаў, абсталяваньня. Ці перавяліся ў нас сьвядомыя фундатары? Ці разумеюць бацькі горада значэньне такіх школ для нашага абязьвараванага грамадзтва? У такой установе, як ліцэй, усё павінна быць на высокім узроўні. Трэба ўзьняць і статус выкладчыкаў такіх устаноў. Хацелася б таксама сказаць, што толькі калі мы павернемся тварам да праблемы выхаваньня нацыянальна сьвядомых, глыбока прафесійных кадраў, мы зможам гарантаваць, што ў нас ёсьць будучыня.

Віктар ВАРАНЕЦ,
Старшыня гісторыка-культурнага клуба "Паходня".

І КАФЕДРЫ - КЕПСКА, І СУДУ - ДРЭННА

26 сьнежня судовая калегія Гарадзенскага абласнога суда разгледзела касацыйную скаргу кіраўніцтва Гарадзенскага дзяржаўнага ўнівэрсітэта. У ёй указвалася на тое, што народны суд Ленінскага раёна Горадні паступіў няправільна, прыняўшы рашэньне аб аднаўленьні на працы дацэнта кафедры расейскай і замежнай літаратуры ГрДУ М.Мельнікава. Судовая калегія адмяніла папярэднюю пастанову раённага нарсуда за недастатковасьцю рассьледаваньня, якое будзе працягвацца.

А.Д.

АБРАНА КІРАЎНІЦТВА. СТВОРАНЫ АРГКАМІТЭТ

Адбыўся справаздачна-выбарчы сход сяброў Гарадзенскага гісторыка-культурнага таварыства "Паходня".

Сябры ГКТ "Паходня" абмеркавалі фінансавае становішча клуба, заслухалі даклад старшыні ГКТ "Паходня" спадара В.Варанца, стварылі новую рэвізійную камісію і абралі кіраўніцтва клуба на чарговы тэрмін.

Старшынёй ГКТ "Паходня" наноў абраны В.Варанец, да рады ўвайшлі, акрамя старшыні, яшчэ чатыры чалавекі: гэта спадары Трацьцяк, Пацюпа, Захараў і спадарыня Станкевіч.

На пасяджэньні ГКТ "Паходня" створаны аргкамітэт па сьвяткаваньню каталіцкіх Калядаў, праваслаўнага Нараджэньня Хрыстова і Новага года.

Лучнасьць з аргкамітэтам можна падтрымліваць праз рэдакцыю газеты "Пагоня".

Г.ГАРАДЗЕНЕЦ.

СУМЕЖЖА

ВЕСТКІ З ПОЛЬШЧЫ

У Беластоку ў памяшканьні Філіяла Варшаўскага ўніверсітэта прайшоў нечарговы сход Беларускага саюза Польшчы. Беларускі саюз ствараюць Беларускае аб'яднаньне студэнтаў, Зьвяз беларускай моладзі, Беларускае дэмакратычнае аб'яднаньне, Асацыяцыя беларускіх журналістаў, беларускае літаратурнае аб'яднаньне "Белавежа", Беларускае гістарычнае таварыства і Праграмная рада тыднёвіка "Ніва".

Найважнейшым пунктам пасяджэньня была зьмена ўлады БС. Старшыня БС Пётр Юшчук папрасіў вызваліць яго з пасады па сямейных абставінах.

Новым старшынёй БС абраны настаўнік гісторыі Гайнаўскага Беларускага ліцэя Яўген Вапа.

* * *

Шэф Управы Рады Міністраў Міхал Стронк падтрымаў законнасьць пастановы свайго папярэдніка Яна Марыі Ракіты ад верасьня 1993 года ў справе перадачы Супрасьльскага кляштара Праваслаўнай царкве.

Мінулагодняе рашэньне УРМа апратэставалі Каталіцкая курыя ў Беластоку і Ордэн базыльянаў у Варшаве.

* * *

У барацьбе з мытнай злачыннасьцю на мяжы лідыруе мытня Беластока. У першай палове 1994 года мытная ўправа ўзбудзіла 1529 крымінальных спраў. На наступных месцах па ўзбуджэньню іскаў знаходзяцца мытні ў Цераспалі - 1308 спраў, і ў Жэпіне - 861 справа.

* * *

У Беластоку адбылася сустрэча прадстаўнікоў Найвышэйшай кантрольнай палаты Польшчы (НКП) і Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Перамовы тычыліся галоўным чынам супрацоўніцтва ў галіне кантролю памежных зонаў, бязьвізавага пераходу жыхароў прыгранічных раёнаў з Беларусі да Польшчы і наадварот. Таксама абмяркоўваліся пытаньні стварэньня і хутчэйшага ўводу да справы новых памежных пераходаў.

Вядома, што на Беларусі і ў Беластоцкім ваяводзтве Польшчы шмат разыдзеных мяжой сваякоў, якія жадалі б наведваць родных без візавай адзнакі ў пашпарце. Афіцыйнага камунікэ пасьля сустрэчы не было надрукавана.

АЛЬБО PAL, АЛЬБО КОЛЕР ПРАПАЎ

Аб тым, што польскае тэлебачаньне рыхтуецца да пэўнай тэхнічнай зьмены, было вядома ўжо два гады таму. Гаворка ішла аб пераходзе з існуючай у краіне сістэмы перадачы каляровай выявы SECAM у агульнаэўрапейскую сістэму PAL.

Нарэшце, стала вядома, што гэта адбудзецца з 1 студзеня будучага года і пакуль будзе тычыцца толькі першай праграмы польскага тэлебачаньня. Таму тэлеглядачы заранёў былі праінфармаваны, што тыя з іх, хто мае тэлевізары старой канструкцыі (г.зн., без блока PAL), будуць прымаць "адзінку" ў чорна-белым варыянце. Выснова: альбо купляць сучасны апарат, альбо ў стары ўмантаваць блок PAL.

Вядома ж, гэта датычыцца і тых беларускіх (летувіскіх і г.д.) тэлеглядачоў, хто пражывае ў зоне прыёма 1-ай польскай праграмы. Да таго ж, было сказана, што сістэма PAL больш якасная, чым цяперашняя SECAM.

М.ГАРДАНАЎ.

КАНФЕРЭНЦЫЯ Ў ЛЮБЛІНЕ

У Любліне адбылася міжнародная канферэнцыя пад назвам "Нацыянальная і рэлігійная самаідэнтыфікацыя і справы нацыянальных і рэлігійных меншасьцяў у Сярэдне-Усходняй Эўропе". У гэтай канферэнцыі ўзялі ўдзел навукоўцы з Эстоніі, Летувы, Беларусі, Украіны, Польшчы, Чэхіі, Славакіі, Харвацыі, Венгрыі і Румыніі.

Плённа працавалі 6 секцый: атласаў і статыстыкі, гістарычная, паліталагічная, права, філасофска-тэалагічнага дыялога і псіха-сацыялагічная.

Беларускую дэлегацыю складалі гісторыкі, філосафы, палітыкі і правазнаўцы: Валянціна Грыгор'ева, Алена Філатава, Алег Трусаў, Сьвятлана Сяльверстава, Захар Шыбока, Аляксандр Смаляччык, Аляксандр Білых, Уладзімір Конан, Балеслаў Харкевіч, Сьвятлана Палуцкая, Сяргей Абляме
йка, Сяргей Яцкевіч, Людміла Навуменка. Таксама былі прадстаўлены навуковыя ўстановы Менска, Гародні, Берасьця. За два дні плённай працы і плянарных секцыйных пасяджэньняў упершыню навукоўцы з краін былога лягеру сацыялізма і з былой тэрыторыі СССР змаглі абмяняцца думкамі і высьветліць погляды на тыя нацыянальныя і рэлігійныя праблемы, якія пакінулі іх краінам у спадчыну таталітарныя рэжымы і савецкая ідэалогія. Варта адзначыць, што працоўнымі мовамі канферэнцыі, акрамя ангельскай, былі ўсе славянскія мовы ўдзельнікаў, у тым ліку і беларуская. Пры абмеркаваньні вынікаў канферэнцыі было вырашана надрукаваць даклады, што прагучалі і былі абмеркаваныя на пасяджэньнях у секцыях у выглядзе асобнага зборніка.

А.ТРУСАЎ.

Лістапад быў, можна сказаць, багатым месяцам для беларусаў- віленчукоў. На пачатку месяца, у дзень Дзьмітрыеўскіх дзядоў, на праваслаўных Эўфрасіньеўскіх могілках адбылося адкрыцьцё помніка Паўлу Карузе, аднаму з тых грамадзкіх і культурных дзеячаў, імёны якіх яшчэ не так даўно калі не абліваліся брудам, то замоўчваліся. Да іх ліку адносіцца і Браніслаў Тарашкевіч, мемарыяльная дошка якому была адкрыта 9 лістапада. На адкрыцьцё апошняй прыехаў з Менска Васіль Быкаў.

*Помнік на месцы пахаваньня Паўла Карузы пабудаваны намаганьнямі Віленскага Таварыства Беларускай Культуры. Зрабіў яго ў форме бюста беларускі скульптар, які жыве і працуе на Віленшчыне, Эдвард Падбярэзскі. Шыльду ж Браніславу Тарашкевічу фундавала "Бацькаўшчына", а выканаў яе менскі скульптар Алесь Міронча
к. Дарэчы, ён зьяўляецца аўтарам ужо не першай такой шыльды ў Вільні. На адкрыцьці шыльды Браніславу Тарашкевічу выступіў спадар Лявон Луцкевіч, сын Антона Луцкевіча, аднаго з заснавальнікаў у Вільні першай беларускай газеты "Наша Ніва", які добра ведаў Браніслава Тарашкевіча, сябраваў з ім. Я папрасіў спадара Лявона падзяліцца думкамі і ўспамінамі.*

ЗАСТАНЕЦЦА Ў ПАМЯЦІ НАШЧАДКАЎ

- Я не магу сказаць, што асабіста ведаў Браніслава Тарашкевіча, бо яго найбольш актыўная дзейнасьць у Вільні прыпадае на дваццатыя гады. Тады я быў яшчэ дзіцём, і ўспаміны мае, безумоўна, дзіцячыя. Я памятаю, што спадар Браніслаў вельмі часта бываў у нашым доме, калі мы жылі на Віленскай вуліцы. Ён пакідаў вельмі прыемнае ўражаньне: быў мілы, далікатны, з пачуцьцём гумару. Добра памятаю і яговую жонку, спадарыню Веру. Гэта была маладая і вельмі прыстойная кабета. Яна была дачкой беларускага архітэктара і краязнаўцы мінулага стагоддзя. Дарэчы, яна яшчэ і цяпер жыве ў Радашкавічах. У 1925 годзе ў Тарашкевічаў нарадзіўся сын Радаслаў. Але яго я амаль не памятаю. 19-гадовым юнаком Славік пайшоў у партызаны, не ведаючы, што на ягонага бацьку навешаны ярлык "вораг народа". Неўзабаве загінуў. Пры якіх абставінах і чыя куля скасіла хлопца - не вядома. А жывых сьведкаў штораз менш.

Спадар Браніслаў быў знаёмы з маім бацькам яшчэ ў той час, калі вучыўся ў Вільні ў гімназіі. Ён ужо тады быў у кантакце з беларускім асяродкам, які канцэнтраваўся вакол рэдакцыі "Нашай Нівы". Цеснае супрацоўніцтва майго бацькі з Тарашкевічам прыпадае на дваццатыя гады, калі адбывалася перадвыбарчая кампанія ў Сойм, а бацька быў старшынёй выбарчага камітэту. Тады Тарашкевіча выбралі дэпутатам у Сойм. Я маю здымак з таго часу: у цэнтры Тарашкевіч і бацька - абодва лысыя, з вусікамі. Наколькі памятаю, над пісьмовым сталом бацькі засёды вісеў партрэцік спадара Браніслава. Вісіць ён цяпер і над маім сталом. На адвароце подпіс, што выканаў яго мастак Арлоўскі яшчэ ў 1912 годзе.

- Браніслаў Тарашкевіч - выхадзец з Віленшчыны, дзейнасьць якога зьвязана з Вільняй. Гэта агульнавядомыя факты, і ў меншай меры я хацеў бы гаварыць пра гэта. Агульнавядома таксама, што наш зямляк быў усебаковым дзеячом. Якія ягоныя дасягненьні можна было б лічыць галоўнымі?

- Па-першае, Тарашкевіч вядомы як навуковец. Ён стварыў першую навукова апрацаваную "Беларускую граматыку для школ". Выйшла яна ў Вільні ў 1918 годзе. Пазьней яна шмат разоў перавыдавалася. Па ёй здабывалі грамату многія пакаленьні. Я сам таксама вучыўся ў Віленскай гімназіі па гэтай граматыцы. Асноўныя прынцыпы беларускага правапісу і граматыкі Тарашкевіча захавалі сваю актуальнасьць да сённяшняга дня. І тое, што шматлікія газеты і часопісы ў Беларусі вярнуліся да "тарашкевіцы", што ёю карыстаюцца ў Вільні, а таксама на эміграцыі, сьведчыць аб неўміручасьці яго імя да навуковых здабыткаў.

Тарашкевіч як літаратар пераклаў на родную мову "Іліяду" Гамера і "Пана Тадэвуша" Адама Міцкевіча.

Тарашкевіч як аратар праявіў вялікія здольнасьці, будучы дэпутатам у Сойм, дзе, выступаючы, бараніў інтарэсы беларускага народа Заходняй Беларусі.

Тарашкевіч як палітык быў вельмі актыўным на працягу ўсяго свайго сьвядомага жыцьця, ягоныя арганізатарскія здольнасьці цяжка пераацаніць. Мабыць, не памылюся, калі скажу, што найбольшым ягоным дасягненьнем было стварэньне Беларускай сялянска-рабочай грамады. Вясной 1926 года гэтая арганізацыя налічвала звыш 120 тыс.членаў. Некаторыя гісторыкі лічаць такую падтрымку з боку люду для Грамады палітычным фенаменам.

Браніслаў Тарашкевіч - адзін з найбольш яскравых беларускіх інтэлектуалаў. Гэта незвычайна цікавая і абаяльная постаць у гісторыі адраджэнскага руху і адначасова вельмі трагічная. Як асьветнік і вучоны, як педагог і пісьменьнік зрабіў Тарашкевіч надзвычай многа. Яго імя застанецца ў памяці нашчадкаў, у памяці землякоў-беларусаў.

Уладзіслаў СТРУМІЛА.

НА ЗДЫМКУ: сям'я ТАРАШКЕВІЧАЎ у 1925 годзе.

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

РАСЕЙСКАЯ МОВА ЎЖО НЕ ТУРБУЕ СЕЙМ

Сейм Летувы пачаў абмеркаваньне праекта новага закона аб дзяржаўнай мове. "Дзяржава павінна абараніць сябе ад умяшаньня чужой культуры", - сказаў старшыня камітэта Сейма па адукацыі, навуцы і культуры Б.Гендзэліс. Па яго словах, аналагічны закон, прыняты ў 1989 годзе, састарэў, бо пяць гадоў таму галоўным было "ўраўнаваць летувіскую мову ў правах з расейскай".

Зараз небясьпека для летувіскай зыходзіць не ад расейкай, а ад іншых моваў. "У Клайпедзкім краі шмат надпісаў выканана па-немецку, у Вільні - па-ангельску", - адзначыў Б.Гендзэліс.

ТЭРАРЫСТЫ МОГУЦЬ ЗРАБІЦЬ НАПАД НА АЭС

З надзейных крыніц стала вядома, што дзярждэпартамент ЗША рэкамендаваў ураду Летувы ўзмацніць ахову Ігналінскай АЭС.

Па дадзеных спецслужбаў ЗША, прэзідэнт Чачні Д.Дудаеў даў указаньне зьдзяйсьніць напады на атамныя электрастанцыі Расеі. Факт наступленьня папярэджаньня з Вашынгтона пацьвердзіў міністр аховы краю Л.Лінкявічус. Па яго словах, аб'ект надзейна ахоўваецца спецыяльным батальёнам летувіскага войска.

НАЦМЕНШАСЬЦІ АБ'ЯДНОЎВАЮЦЦА Ў ПАРТЫЮ

У Летуве вядзецца работа па стварэньні партыі нацыянальных меншасьцяў, пра што паведаміла агенцтва "Эльта". Стаць яе сябрамі выказалі жаданьне прадстаўнікі расейскай, украінскай, польскай, беларускай, татарскай, караімскай і грэчаскай абшчын - грамадзяне краіны, якія жывуць у Вільні і Віленскім раёне, Коўне, Клайпедзе, Шаўлі, Паневежысе, Вісагінасе, Укмерге, Йонаве.

Партыя будзе дамагацца сваіх мэтаў удзелам у выбарах у Сейм і самакіраваньні, выбарах прэзідэнта, прапагандай сваёй дзейнасьці ў друку, супрацоўніцтвам з аналагічнымі партыямі іншых краін. Падрыхтаваны праект статута і праграмы партыі, робяцца прапановы і дапаўненьні да іх. Плануецца, што зьезд новай партыі будзе скліканы 10 студзеня.

РАССЬЛЕДАВАНЬНЕ ЗАКОНЧАНА

Генеральная пракуратура Летувы аб'явіла аб заканчэньні сьледзтва па справе аб студзеньскіх і жнівеньскіх падзеях 1991 года. Абвінавачваемыя прыступілі да азнаямленьня з матэрыяламі справы, у якой каля 300 тамоў. Мяркуецца, што гэта зойме два-чатыры месяцы. У справе шмат дакументаў, якія выцягнуты з вогнішча, што гарэла ў двары будынка ЦК КПЛ. Па справе праходзяць больш за 50 чалавек, членаў ЦК КПСС - ЦК КПЛ, значная частка іх зараз жыве ў Расеі і Беларусі.

Расея адмовілася выдаць Летуве абвінавачваемых, матывуючы сваё рашэньне тым, што яны зьяўляюцца грамадзянамі Расеі. Беларусь сьцьвярджае, што не ведае, дзе знаходзяцца пэўныя адшукваемых, хаця Генпракуратуры Летувы дакладна вядома, што яны жывуць менавіта там.

Дадзеная справа, магчыма, самая буйная ў гісторыі Летувы: пацярпелых - больш тысячы, сьведак - больш дзьвюх тысяч.

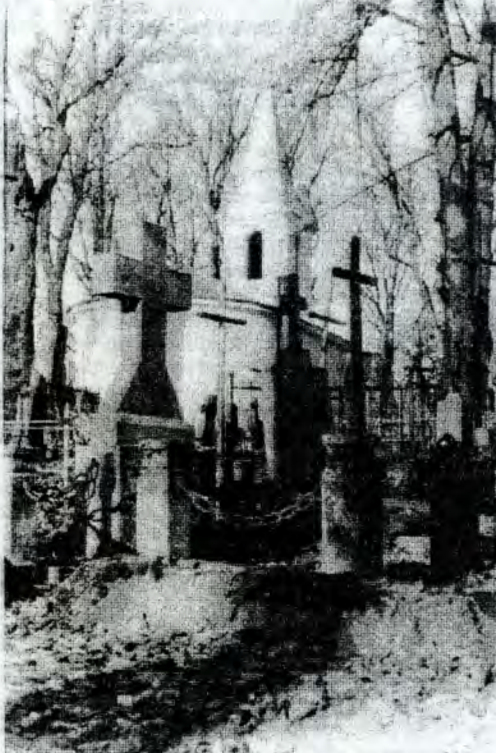
І.R

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

ФАРНЫЯ КАТАЛІЦКІЯ МОГІЛКІ Ў ГОРАДНІ

Горадня на працягу свайго тысячагадовага існаваньня адыгрывала не апошнюю ролю ў дзяржаўным жыцьці. Росквіты зьмяняліся заняпадамі. За смугою часу хаваюцца цікавыя і славутыя старонкі, якія, на жаль, не ўсе мы добра ведаем. Час заціраe ў нашай памяці вельмі важнае, а часта і сьвятое. Гісторыя не бывае нецікавай, хутчэй занядбанай і забытай. Паспрабуем жа зазірнуць ў сівыя стагоддзі і адгарнуць адну са старонак мінуўшчыны.

Сярод помнікаў гісторыі і культуры гарадоў асобна вылучаюцца могілкі. Яны былі не толькі месцам пахаваньня, але і месцам ушанаваньня памяці памерлых. На іх узводзяцца гранітныя, мармуровыя, чыгунныя надмагільныя помнікі, некаторыя ўяўляюць сабой значную мастацкую каштоўнасьць. Так нараджаюцца некропалі ці "гарады памерлых".

Некропалі зьявіліся ўжо ў старажытным Егіпце. У Рыме існавалі спецыяльныя могілкі на Эксвілінскіх узгорках для рабоў, злачынцаў і г.д. Хрысьціяне хавалі сваіх продкаў спачатку ў катакомбах, а толькі потым замацавалася традыцыя пахаваньня ў храмах і іх дварах. Так, у кожным горадзе побач з царквой ці касьцёлам альбо ў раёне шчыльнай асады той ці іншай нацыянальнай абшчыны разьмяшчаліся могілкі. Найбольш вялікімі могілкамі ў сярэдневечнай Горадні былі каталіцкія парафіяльныя, што знаходзіліся каля Фарнага касьцёла ці так званай Фары Вітаўта.

У XVII-XVIII ст.ст. адзначаецца рост эўрапейскіх гарадоў, павелічэньне колькасьці іх насельніцтва. Таму паступова могілкі з тэрыторыі храмаў і іх двароў пераносяцца па-за гарадзкія межы па санітарных меркаваньнях. У 1776 годзе быў выдадзены вердыкт караля Францыі аб неабходнасьці пераносу могілак з гарадзкіх межаў. У 80-90-я гады XVIII ст. падобны працэс закранае гарады Рэчы Паспалітай. У 1782 годзе евангельская абшчына Варшавы засноўвае могілкі за мяжой горада, а ў 1790 г. паўстаюць Паванзкоўскія могілкі. У 1791 г. Камісія Паліцыі Рэчы Паспалітай выдае распараджэньне, абавязковае для ўсіх гарадоў, аб пераносе могілак за гарадзкія межы. У траўні 1792 года гарадзенскія фарныя каталіцкія могілкі былі перанесены з Рынку на ўсходнюю ўскраіну горада. Разьмясьціліся яны на высокім беразе Нёмана. Магіл канца XVIII ст. фактычна не захавалася, хаця штогод тут хавалася каля сотні чалавек. На месцы сьціплых магіл з драўлянымі крыжамі ў наступных стагоддзях узводзяцца шыкоўныя мураваныя помнікі. Самым старым з захаваўшыхся надмагільных помнікаў зьяўляецца помнік у форме абеліска памерлай у 1799 годзе Уршум Вянгерскай. Мода на падобную форму помнікаў існавала з даўнейшых часоў. Старажытныя грэкі будавалі на могілках продкаў статуі і стэлы з выявамі памерлых, егіпцяне - абеліскі. У XI ст. у Эўропе зьяўляюцца надмагільлі ў форме тумбы. І толькі ў канцы XVIII-пачатку XIX ст.ст. зноў вяртаецца надмагільная форма абеліск.

Дамінуючае становішча над усёй прасторай могілак займае капліца. Першапачаткова ў канцы XVIII-пачатку XIX ст.ст. у цэнтры гарадзенскіх фарных могілак стаяў вялікі драўляны крыж, які ў 1821-22 г.г. зьмяніла мураваная капліца. З апісаньня пра яе вынікае, што гэта быў невялікі аднаапсідны храм. Яго фасад упрыгожвалі чатыры паўкалоны. Вежы-званіцы ў капліцы не было. Над дахам узвышаліся два жалезныя крыжы. Непадалёк знаходзілася драўляная званіца на 4-х слупах, з трыма званамі рознай вагі. Хутчэй за ўсё яна была разабраная на пачатку XX ст., калі ў 1907 г.да капліцы дабудавалі вежу-званіцу. У такім выглядзе капліца дайшла да нашага часу.

Аўтар праекта капліцы архітэктар Карл Багемюль - немец па паходжаньню. Талент і мастацкія здольнасьці маладога Багемюля выявіліся яшчэ ў юнацтве. У 1799 г., маючы 17 гадоў, ён скончыў Берлінскую Акадэмію. Потым Багемюль працуе пры двары прускага караля "архітэктурным кандуктарам". У 1806 годзе Карл Багемюль накіроўваецца ў Расейскую імперыю, дзе доўгі час працуе на прыватныя заказы. Лёс зводзіць яго з Горадняй і Гарадзеншчынай. У 1811-1825 г.г. Багемюль займае даволі салідную па тых часах пасаду Гарадзенскага губернскага архітэктара. Памёр ён у 1828 годзе. Не выключана, што тут ён і быў пахаваны.

Фундатарам капліцы быў упраўляючы Гарадзенскім брыгідзкім кляштарам Казімір Судніцкі. Чалавек ён быў неардынарны. Не шкадаваў ён грошай ні на будаўніцтва, ні на адукацыю. Перад сьмерцю, а памёр ён у 1815 г., Судніцкі вызначыў пэўную суму на ўтрыманьне невялікай школы пры дамініканскім гарадзенскім кляштары для дзяцей з небагатых шляхецкіх сем'яў. Пахаваны ён быў ў склепе капліцы, на якую і фундаваў грошы. На жаль, склеп цяпер пусты.

Надмагільныя помнікі - гэта адначасова знак ушанаваньня продкаў і ў некаторых выпадках мастацкі твор, у які майстар укладаў сваю душу. Сярод прозьвішчаў скульптараў на могілках сустракаем В.Баброўскага, Й.Забароўскага, А. Сакалоўскага, Андрэя і Васіля Качаноў, Г.Кушэса, Балеслава і Раманія Шышкевічаў. Помнікі гэтых майстроў сустракаюцца на многіх могілках Гарадзеншчыны. Але не толькі гэтыя, пераважна гарадзенскія скульптары, пакінулі свой сьлед у гісторыі некропаляў. Да іх ліку адносяцца: А.Санькоўскі з Індуры, Б.Сабалеўскі з Вільні, Дэ Вэкі з Кіева, Р.Любавецкі з Варшавы і іншыя.

Найбольш славутым скульптарам, безумоўна, лічыцца Балеслаў Шышкевіч. Шышкевічы - шляхецкі род з Ваўкавыскага павета. Дзед славутага скульптара Юзаф Шышкевіч зямлі не меў, і таму яго дзеці, у тым ліку і бацька Балеслава Ян, былі вымушаны шукаць сваё шчасьце і кавалак хлеба па-за родным гняздом. Рэалізаваць сябе ў XIX ст. можна было толькі праз кар'еру чыноўніка. Ян Шышкевіч працаваў канцэлярыстам Ваўкавыскага гарадзкога магістрата, а потым - Ваўкавыскага павятовага суда. Прыкладна ў 1864 г. (дакладная дата пакуль што невядомая) у сям'і Яна нарадзіўся сын. У 1874-78 г.г. ён вучыцца ў Ваўкавыскім павятовым вучылішчы. У 1878 г. за слабыя посьпехі ў вучобе быў пакінуты на трэці год у другім класе, а потым і зусім выключаны. У другой палове 80-х гадоў XIXст. пасьля вучобы лёс зьвязвае Балеслава, мастацкія здольнасьці якога ўжо выявіліся, з Горадняй. Тут на вуліцы Ерусалімскай, 26 (цяпер Антонава) у доме Ёўны Сідэльскага разьмясьцілася майстэрня Шышкевіча. Дарэчы, праваслаўныя могілкі па вул. Ерусалімскай ў гарадзкіх інвентарах праходзілі пад N 27, а каталіцкія - пад N 31. Майстэрня фактычна суседнічала з могілкамі.

Шмат цудоўных надмагільных помнікаў пакінуў пасьля сябе Балеслаў Шышкевіч, хаця сучасны пункт гледжаньня на яго творчасьць і спадчыну як выдатнага скульптара не зусім адпавядаў меркаваньням яго сучасьнікаў. Шышкевічу даводзілася часта "змагацца" з непаразуменьнем і зайздрасьцю рамесьнікаў печна-мулярскага цэха, якія прымушалі яго ўступіць у цэх пад пагрозай забароны працы. Толькі дзякуючы заступніцтву гарадзенскага губернатара Шышкевіч атрымаў магчымасьць спакойна і плённа працаваць. Памёр ён вельмі маладым, у 29-гадовым узросьце, і быў пахаваны на тых самых каталіцкіх могілках.

Адкуль прывозілі матэрыял для гарадзенскіх скульптурных майстэрняў? Не выключана, што з тэрыторыі Ўкраіны. Значныя кар'еры цьвёрдых каменных парод знаходзіліся ў Жытомірскай, Віньніцкай і іншых губернiях.

Алейкі і сьцяжынкі гарадзенскіх каталіцкіх могілак упрыгожваюць літыя чыгунныя помнікі, каваныя крыжы і агароджы. Упершыню на могілках яны зьяўляюцца ў 30-40-я гады XIX ст. Чыгун уваходзіць у моду. У 1829 г. у Пецярбурзе адбылася 1-я прамысловая выстава статуарнай адліўкі. З чыгуна адліваюць помнікі рознай формы, пастаменты для іх, агароджы. Магчыма, што чыгунныя помнікі прывозілі з-за межаў Беларусі. Тэхнічная рэвалюцыя, разьвіцьцё рынка ў другой палове XIX ст. прыводзяць да закрыцьця чыгуна-ліцейных прадпрыемстваў, што працавалі на мясцовай сыравіне. Новыя заводы карыстаюцца больш таннай і якаснай прывазной сыравінай і металам. На чыгуна-ліцейных прадпрыемствах Гарадзеншчыны выраблялі як чыгунныя помнікі і агароджы, так і каваныя крыжы і агароджы. Сярод іх чыгуна-механічны завод Пуслоўскага ў Альбярціне, сьлясарна-механічныя майстэрні братоў Гальскіх у Горадні, чыгуна-ліцейны завод Вячорка ў Беластоку і Файнгольда ў Горадні, Шмідта ў Берасьці і інш.

Чыгунныя помнікі і агароджы ёсьць і на гарадзенскіх могілках, хаця ў параўнаньні з надмагільлямі, зробленымі з каменнага матэрыялу, захавалася не шмат. Магчыма, гэта залежыла ад моды, попыту і коштаў. У 1886 годзе прадпрыемства Шмідта выпусьціла толькі 50 помнікаў, кожны з якіх каштаваў па 25 рублёў, а завод Пуслоўскага рабіў чыгунныя помнікі выключна на заказ.

Упрыгожаньнем шэрагу магіл зьяўляюцца каваныя агароджы. Найбольш вядомымі кавалямі другой паловы XIX-пачатку XX ст.ст. былі Качаны, браты Гальскія і Сіліневічы. На дзьверках некаторых агароджаў да нашага часу цудам захаваліся шыльдачкі: "W.Kaczan Grodno", "Siliniewicz Grodno".

Качаны былі не толькі славутымі кавалямі, але і скульптарамі. У адрозьненьне ад іншых майстроў, род Качаноў - мясцовы. Гальскія ж прыехалі ў Горадню ў 80-х гадах. Тады ж тут пасяліліся Сіліневічы. Ігнацій Фабіян Францавіч Сіліневіч нарадзіўся ў Коўне ў 1859 годзе. Каля 1882-1883 г.г. сям'я Сіліневічаў ужо ў Горадні. Сіліневіч узначальвае сьлясарна-кавальны цэх, у склад якога ўваходзіла 64 рамесьніка (увогуле ў Горадні было 30 цэхаў). Жылі Сіліневічы на Дравяным завулку (потым Паштовая, цяпер Сацыялістычная). Драўляны дом, які выходзіў фасадам на вуліцу, не захаваўся. У другім двухпавярховым доме на першым паверсе знаходзілася майстэрня каваля. Агароджы каваля Сіліневіча можна сустрэць на ўсіх гарадзенскіх могілках. Яны ўпрыгожваюць помнік А.Тызенгаўзу ў Фарным касьцёле, вежы дома купца Мураўёва на Параднай плошчы (цяпер Савецкая). У кастрычніку 1918 г. славуты каваль памёр. На жаль, магіла пахаванага на тых самых каталіцкіх могілках не захавалася.

Не толькі людзі мастацтва - скульптары, кавалі - знайшлі на гарадзенскіх каталіцкіх могілках свой апошні прытулак.

Гарадзенскі віцэ-губернатар Канстаньцін Максімовіч. Нарадзіўся ў 1767 г. У 17 год скончыў Віленскі ўніверсітэт, дзе вывучаў гісторыю, філасофію, мілітарную архітэктуру, фізіку, лацінскую, польскую і французскую мовы. У 1784-1793 г.г. служыў у войску Рэчы Паспалітай, даслужыўся да чына маёра, пасьля чаго пачынаецца кар'ера Максімовіча як чыноўніка. У 1803 г. ён адказвае за ўзьвядзеньне маста праз Нёман. У 1807-1811, 1816-17 г.г. ён выконвае абавязкі гарадзенскага віцэ-губернатара, а з 1819 г. займае гэту пасаду стала. Прозьвішча Максімовіча добра вядома гарадзенцам і па так званаму "дому Максімовіча", пабудаванаму на вул.Верцялішскай (цяпер Ажэшкі), амаль што адзінага помніка эпохі класіцызма, што захаваўся ў Горадні.

На карце міжваеннай Горадні можна было знайсьці вуліцу Лістоўскага (цяпер Кірава). Кім быў Лістоўскі?

Яго жыцьцёвы шлях быў тыповым для людзей тых часоў. Рэальнае вучылішча, Мікалаеўскае інжэнернае вучылішча. У 1878 г. ён - юнкер, а ў 1908 - ужо палкоўнік у адстаўцы. Напярэдадні першай сусьветнай вайны Лістоўскі - гарадзенскі гарадзкі галава і ганаровы суддзя Гарадзенскай акругі. На пачатку 20-х гадоў - першы прэзідэнт Горадні. Памёр Лістоўскі ў 1922 годзе і быў пахаваны на могілках непадалёк ад магілы Э.Ажэшка.

На гарадзенскіх каталіцкіх могілках пахаваны людзі розных прафесій, поглядаў, сацыяльных груп і ...гарадзенскія масоны.

Масонства як рух паўстае на пачатку XVII ст. у Англіі. Першая ложа зьяўляецца ў Горадні ў 80-я гады XVIII ст., другая, якая называецца "Сябры чалавецтва", дзейнічае ў 1817-1821 г.г. У ёй было каля 150 сяброў. На чале масонаў стаяў гарадзенскі грамадзянскі губернатар Міхал Бутаўт-Анджэйковіч. Адной з галоўных мэт масонаў была дабрачыннасьць. Яны праводзяць у Горадні дабрачынныя канцэрты, сродкі ад якіх ідуць на ўтрыманьне хворых і бедных. Дзякуючы намаганьням губернатара ў мурах былога касьцёла і шпіталя сьв.Духа на вуліцы Дамініканскай (цяпер Савецкая) адчыняецца Дом Дабрачыннасьці. Не менш высакароднымі ідэаламі кіраваліся масоны ў сваёй дзейнасьці. У кола іх задач уваходзіла пытаньне адмены прыгоннага права ці праблема аднаўленьня незалежнасьці Рэчы Паспалітай. Таму, як відаць, па сваіх ідэях і духу масонства было даволі прагрэсіўным рухам. Сябрам гарадзенскай ложы быў чыноўнік апарата губернскага шляхецкага маршалка Пётр Сіманоўскі. Вікеньцій Стычынскі займаў у ложы пасаду першага дарадцы. Скончыў Віленскі ўніверсітэт, працаваў у сістэме адукацыі, потым у Казённай Палаце радцам.

Сярод пахаваных можна налічыць значную колькасьць урачоў, фармацэўтаў, фельчараў: Казімір Дамброўскі, які ў 1908-1912 г.г. адкрыў у Горадні прыватную акулістычную лячэбніцу; Валяньцін Сухадольскі пасьля сканчэньня Харкаўскага ўніверсітэта доўгі час служыў флоцкім лекарам у Астрахані і Кранштадце, акушэр Гарадзенскай лекарскай управы, лекарскага аддзяленьня Гарадзенскага губернскага праўленьня.

Урач А.Тальгейм карыстаўся ў Горадні на пачатку XX ст. вялікай павагай. Тальгеймы - шляхецкі прускі род, які атрымаў расейскае падданства ў 30-я гады XIX ст. Аляксандр Тальгейм працуе ў Гарадзенскай абшчыне сясьцёр міласэрнасьці "Чырвоны крыж", а таксама як прыватна практыкуючы ўрач. З 1907 г. узначальвае таварыства аматараў драматычнага і музычнага мастацтва "Муза", ганаровым членам якога была пісьменьніца Э.Ажэшка. Захапленьне культурнай спадчынай, мастацтвам аказалі ўплыў нават на такі бок жыцьця і быту сям'і Тэльгеймаў, як будаўніцтва. На пачатку XX ст. на вуглу вуліц Сафійскай (цяпер Леніна) і Палявой (цяпер Карбышава) Тэльгейм будуе сабе асабняк у стылі мадэрн. І цяпер гэты невялікі, але прыгожы дом з вежкай і вузкімі вокнамі ўпрыгожвае наш горад, уваходзячы ў спадчыну Горадні.

На могілках пахавана не шмат вайсковых чыноў, што было абумоўлена вялікай канцэнтрацыяй войск у Горадні на працягу XIX - пач.XX ст.ст. У 1891 г. насельніцтва горада складала каля 50 тысяч чалавек, а колькасьць войска - каля 6.500 чалавек. Гэтыя суадносіны значна зьменшыліся на карысьць апошніх на пачатку XX ст. У Горадні разьмяшчаўся ўжо 16-тысячны кантынгент войскаў: 101-ы Пермскі, 103-ці Петразаводзкі, 104-ты Ўсьцюжскі полк, 26-я артбрыгада, 4-ы сапёрны батальён, гусарскія палкі. Шмат магіл афіцэраў і нават генералаў сустракаюцца тут. Сярод апошніх - надмагільле генерал-маёраў Ф.Баркоўскага (1803-1871), Ф.Хамрота (1830-1896), Б.Вацеўскага (1849-1911), генерал-лейтэнанта В.Вэвэрна (1825-1888). Ёсьць на могілках і групавыя пахаваньні: каля 150 салдат афіцэраў польскай арміі, манашак-назарэтанак.

Асаблівую ўвагу заслугоўвае вядомы ў міжваеннай Горадні францішканін Мельхтор Фордон ці ксёндз Францішак Грынкевіч - кіраўнік гуртка беларускай моладзі ў Горадні ў 1909-1912 г.г.

Маўклівае падарожжа ў краіну сьціплых драўляных крыжоў і сямейных гранітных склепаў прыводзіць да высновы, што на могілках побач са славутай Э.Ажэшка пахаваны гарадзенскі beau monde канца 19- пач.20 ст.ст.: гэта сёстры, знаёмыя, сваякі пісьменьніцы. Муж Э.Ажэшка - юрыст С.Нагорскі, маці Францішка Відэцкая, жонка ўрача Юліяна Бенецкага-Караліна, Вільгельміна Вындром-Касьцялкоўская, Вікторыя Кжывіцкая, жонка губернскага маршалка, адвакат Лявон Бялецкі і іншыя. На жаль, не захавалася магіла блізкага сябра пані Элізы - паўстанца 1863-64 г.г. Людаміра Атрэмскага, чый дом знаходзіўся побач з яе домам.

Неаднастайны нацыянальны склад насельніцтва Гарадзеншчыны, частая міграцыя (з Нямеччыны, Чэхіі, Францыі і інш.) пакінулі свой сьлед і на гісторыі гарадзенскай каталіцкай некралогіі. Тут пахаваны палякі, беларусы. Сустракаюцца надпісы на французскай, нямецкай, новай летувіскай і чэшскай мовах.

На могілках хавалі нягледзячы на нацыянальную і сацыяльную стракатасьць. Сістэма пахаваньня той ці іншай грамадзкай групы ў асобных кварталах адсутнічала.

Да 1939 года ў Горадні існавалі двое праваслаўных, двое каталіцкіх, двое габрэйскіх, адны лютэранскія і вайсковыя могілкі. У савецкія часы былі зьнішчаны лютэранскія могілкі па вул.1 Мая. На гэтым месцы цяпер дзіцячы садок, на месцы найбуйнейшых габрэйскіх могілак - стадыён "Нёман". Хрысьціянскія могілкі з вялікай колькасьцю каштоўных помнікаў знаходзяцца ў вельмі непрыкметным, занядбаным стане. Але ж шанаваньне магіл продкаў - гэта не толькі проста сьвяты абавязак, гэта адносіны да сваіх каранёў, да спадчыны, пакінутай нашымі дзядамі і прадзедамі.

Ю.ГАРДЗЕЕЎ.

Фатаграфаваў В. ГАРОШКА.

праграма тэлеперадач

ПАНЯДЗЕЛАК, 2.01

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.50 Эканамікст 9.00 "Разумныя рэчы", м/ф 11.10 "Востраў капітанаў", мульт. с. 1 і 2 11.40 "Спадарожнікі", д/ф 12.40 Планета людзей 13.10 "Палёт птушкі", м/ф, 1 і 2 серыі 15.20 "Небыліца". Фільм-канцэрт 16.05 "Лянівая прыгажуня", тэлеспектакль 16.35 "Поле памяці", д/ф 17.05 У. Алоўнікаў. Прэм'ера араторыі "Партызанскія песні" 18.00 Навіны 18.10 На добры лад 18.20 "Страчаная Галактыка", мульт 18.25 Навіны (Бі-бі-сі) 19.00 Праспект 19.30 Урокі Наталлі Наважылавай 20.00 Студыя "Край" 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Вертыкаль. Пошта Прэзідэнта 22.10 Спартыўны тэлекур'ер 22.30 "Варыяцыі", д/ф 22.45 "Ліса", мульт для дарослых 23.05 Навіны 23.25 Пад купалам Сусвету 23.35 "Паласа Сімарона", м/ф, заключны фільм "Навічкі"

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

7.30 "Блакітная страла", мульт 7.50 Наша заўтра 8.45 Брэйн рынг 9.25 З Новым годам, дзядзечкі і цётачкі! 10.05 Што азначаюць вашы імёны 11.20 Акно ў Еўропу 11.55 Рызыкнуць і перамагчы 13.00 Сусветная геаграфія 13.50, 23.20, 24.00 Навіны 14.00 "Маё імя клоун", м/ф (Індыя), с. 2 15.40 Музычныя прэм'еры 94-га 16.35 Да і пасля... 17.25, 20.30 Надвор'е 17.35 КВЗ-94. Фінал 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час 20.40 Сустрэча з А. Салжаніцыным 21.00 "Татулька і мэм", м/ф 22.20 Кабарэ "Усе зоркі" 23.00 Ралі Парыж — Гранада — Дакар 23.30 Магік-шоу 0.10 Фестываль біг-бэндаў памяці Глена Мілера

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Зоркі гавораць 7.30 Наш сад 8.00 Пілігрым 8.45 "Пячора "Залатой ружы", м/ф, (Італія), с. 6 9.35 "Залаты ключык" 10.05 "Шчукінцы, цудоўны ваш саюз!" 10.50 Музыка ўсіх пакаленняў 11.20 "Канцэрт фронту", д/ф 12.25 Мульці-пульці 12.40 Сялянскае пытанне 13.20 "Не высечы..." 13.35 Лепшыя гульні НБА 14.35 Белая варона 15.20 "Сіняя птушка", мульт 16.10 Шарман-шоу 17.25 Вуснамі дзіцяці 18.10 Сам сабе рэжысёр 19.25 "У Ксюшы" 20.25 "Падаў леташні снег", мульт 20.45, 22.45 "Дурніца", м/ф 22.30 Рака часу 22.40 Аўтаімгненне 23.55 На канцэрце групы "Дып Пепл" (Англія)

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

10.05 Мультфільмы 10.55 Чароўная лінія 11.10 "Востраў скарбаў", м/ф 13.25 Фільм-канцэрт 13.55 "Шчаўкунчык", балет 15.40 "З музыкай разам" 16.05 "Маленькая Баба-Яга". Спектакль для дзяцей 17.20 Танцуе ансамбль "Сувенір" 17.40 Крыжыкі-нулікі 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 18.50 Фільм-канцэрт 19.10 Вялікі фестываль 19.25 "Піліп Траум", м/ф 22.10 Ваш стыль 22.15 "Гэта было нядаўна, гэта было даўно". Э. Хіль 23.00 "У Летнім садзе". Спектакль Вялікага тэатра лялек САНКТ-ПЕЦЯРБУРГа

ПОЛЬШЧА -1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Музычная праграма для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультфільм. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым аб дзецях. 11 05 "Доктар Квін". Серыял вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Прыемнае з карысным. 12 30 Тэлежурнал. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Сталінізм па-польску. 13 55 Блізкі і Сярэдні Ўсход. 14 50 Агнём і мячом. 15 05 Паляўнічыя за тайнамі. 15 15 Энцыклапедыя другой сусветнай вайны. 15 35 Тайная гісторыя СССР. 15 55 Праграма на вечар. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Для моладзі. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Гімнастыка розума. 17 35 Тэлетурнір. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Публіцыстычная праграма. 19 10 Серыял. 19 40 Юбілейная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Тэлетэатр. 22 05 Дакументальны фільм. 23 05 Пульс дня. 23 20 Нядзеля прэзідэнта. 23 30 Тэлежурнал. 00 00 Навіны. 00 20 "Свет рампы". Фільм вытв. ЗША. 02 30 Забаўляльная праграма.

ПОЛЬШЧА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спартыўная праграма. 08 20 Ранішні госць. 08 30 Англійская мова. 08 40 Музычныя навіны. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Камедыйны серыял. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 Мультсерыял. 11 25 Тэлетурнір. 12 00 Культурна-публіцыстычная праграма. 12 50 Кракаўскія легенды. 13 00 Дакументальны серіал. 14 00 Панарама. 14 20 "Чараўнік з вуліцы Вязаў". Серыял вытв. ЗША. 15 10 Музычны журнал. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультфільм. 16 30 Семь дзён польскага спорта. 17 00 Апетыт на здароўе. 17 30 Плеяды. 18 00 Дакументальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Праграма для дзяцей. 21 00 "Прыпынак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 22 00 Панарама. 22 30 Дэнамінацыя. 22 35 "Вандроўка трох каралёў". 23 15 Тэлепрадстаўленне. 01 00 Панарама. 01 05 Дакументальны фільм.

АЎТОРАК, 3.01

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 "Настане свая чарга", т/ф 9.00 Вертыкаль. Пошта Прэзідэнта 9.30 "Паласа Сімарона", м/ф 10.45 "Прыгоды капітана Врунгеля", мульт, с. 1-3 11.15 "Пра Чырвоную шапачку", м/ф 13.30 "Фантазія для джэнтльмена" 14.05 У нас дома 14.45 "Не пакідай, замілаванне...", м/ф 16.15 Чароўны экран 16.35 "Дзеда Мароза выклікалі?.." Тэлеспектакль 17.15 "Вяртанне Міхася Забэйды-Суміцкага", д/ф 18.00 Навіны 18.10 "Расказ аб агатах". Кінанарыс 18.25 Навіны (Бі-бі-сі) 19.00 Бізнес-рынг 19.30 "Метамарфозы Ундзіны". Музычны відэафільм 19.55 "Маё каханне, мой смутак" 20.25 "Страшыдла", мультфільм для дарослых 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Студыя "Палітыка" 21.55 "Пракажоная", м/ф (Францыя), с. 1 22.50 Эканамікст 23.05 Навіны 23.25 Пад купалам Сусвету

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

7.30 "Паэзія танца" 8.05 "Падаў леташні снег", мульт 8.25 Хрустальны чаравічак 9.25 Брэйн рынг 10.05 "Краса і гордасць Расіі". Фільм 1-ы 10.40 Зорная гадзіна 11.25 Спявае В. Панамарова 12.15 Сусветная геаграфія. "Краіна тыграў" 13.10, 22.55, 23.50 Навіны 13.20 "Маё імя клоун", м/ф, с. 3 14.40 "Ноч напярэдадні Ражаства". Мульт. (ЗША) 15.40 Шырэй круг! 17.10, 20.30 Надвор'е 17.30 У гэтыя дні праз 50 гадоў 17.45 "Цуд ваўкоў", м/ф (Францыя — Італія) 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час 20.40 Ралі Парыж — Гранада — Дакар 21.05 "Страчаная душа", м/ф (Італія) 23.10 Пад знакам Задыяка. Шалі

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Зоркі гавораць 7.30 Сусветная вёска 8.00 "Наезнік-прывід", м/ф, с. 4 8.30 "Снежная каралева", мульт 9.35 "Пячора "Залатой ружы", м/ф, с. 7 10.30 Аты-баты... 11.00 "Литературная газета" і яе сябры паэты 12.30 Рэтра-шлягер 13.20 "Эдэра", м/ф 14.10 Калядныя сустрэчы ў паўночнай Пальміры 14.55 Мультфільмы 15.25 Даміно М. Баярскага 15.55 Свята кожны дзень 16.05 "Нявеста з Парыжа", м/ф 17.30 L-клуб 18.15 "Залаты Астап-94" 20.20 "Высокая мода" ў Маскве 21.40 Мультфільмы для дарослых 22.30 Рака часу 22.40 Аўтаімгненне 22.45 "Нумар "Люкс" для генерала з дзяўчынкай", м/ф

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

10.05 Мультфільмы 10.55 Чароўная лінія 11.10 "Востраў скарбаў", м/ф, с. 3 12.15 "Даражэй за жэмчуг і золата". Спектакль 14.05 Фільм-балет 15.00 "Дон Жуан". Фільм-спектакль 16.30 "Снежная каралева", мульт 17.30 Паласатая музыка 17.40 Там, дзе жыве Павуцініч 17.55 "На біс" 18.30 Інфарм ТБ 18.50 Тэлефільм 19.10 Вялікі фестываль 19.25 М. Гогаль. "Мёртвыя душы". Фільм-спектакль, с. 1 20.10 "Падарожжа ў Італію І. Гётэ". Тэлефільм 20.35 "Кансерватар" 21.10 Ваш стыль 21.20 Экран "Кансерватара" 22.55 "О, Мельпамена!" Спектакль

ПОЛЬШЧА - 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 09 30 Музычная праграма. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым аб дзецях. 10 55 Англійская мова для дзяцей. 11 00 Серыял вытв. ЗША. 11 45 Еўрапейскі партрэт. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Рынак працы. 12 20 Запрашэнне да стала. 12 30 Тэлежурнал. 12 50 Сто гадоў. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Камп'ютэрная школа. 14 10 Лік матэматыкі. 14 15 Плаціна. 14 35 Джойсцік. 14 55 Кніга цудаў тэхнікі. 15 10 Культурна-публіцыстычная праграма. 15 45 У свеце навукі. 15 50 Праграма дня. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Экалагічны журнал. 17 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 17 25 Праграма для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Арыя са смехам. 18 40 Аўтаманія. 19 05 Мультсерыял. 19 30 Сенсацыі XX стагоддзя. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Час жыцця". Фільм вытв. ЗША. 22 45 Пульс дня. 23 15 Сеймограф. 23 25 Гульня на грошы. 00 00 Навіны. 00 20 Дакументальны фільм. 01 15 Родам з Польшчы. 01 45 Суседзі. 02 15 Музычная праграма.

ПОЛЬШЧЫ - 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Ранішні госць. 08 30 Англійская мова. 08 40 Студыя другой праграмы. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Як ёсць". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 Фільм для дзяцей. 11 25 Тэлетурнір. 11 50 Забаўляльная праграма. 12 40 Культурна-публіцыстычная праграма. 13 40 Мой маленькі свет. 14 00 Панарама. 14 20 "Забароненая любоў". Серыял вытв. Іспаніі. 15 05 Тэлежурнал. 15 55 Прывітанне. 16 00 Фільм для дзяцей. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Абзор кінахронік. 17 30 Рэпартаж с выстаўкі. 18 00 Тэлежурнал. 18 10 У цені Крамля. 18 40 Каталіцкая праграма. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Мультсерыял. 21 00 Благачынны канцэрт. 21 50 Спартыўная праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Дэнамінацыя. 22 35 Экалагічная праграма. 22 45 Рэпарцёры другой праграмы прадстаўляюць... 23 10 "Кінутыя жонкі". Фільм вытв. ЗША. 00 45 Рэпартаж. 01 00 Панарама. 01 05 "Шчаслівы мір". Фільм вытв. Тайвань.

СЕРАДА, 4.01

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 "Маё каханне, мой смутак" 8.30 Фільм-канцэрт 9.15 Эканамікст 9.25 "Пракажоная", м/ф, с. 1 10.20 Урокі Наталлі Наважылавай 10.50 "Прыгоды капітана Врунгеля", мульт 11.30 "Прыгоды Бураціна", м/ф 13.40 Свет і чалавек 14.10 Відзьма-нявідзьма 15.10 "Авадзень", с. 1 16.20 Фільм-канцэрт 17.00 "Чыпаліна, Таніна, Джаніна і іншыя". Тэлеспектакль 17.30 Мультфільм 17.40 "Дзядзька Уласаў", д/ф 18.00 Навіны 18.10 Канцэрт 18.25 Навіны (Бі-бі-сі) 19.00 "Мой лёс пралёг праз вашыя дарогі..." Творчы вечар паэтэсы Вольгі Іпатавай 20.05 "Маё каханне, мой смутак" 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 "Пракажоная", с. 2 22.55 "Пудзіла", мульт 23.05 Навіны 23.25 Пад купалам Сусвету

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30 Раніца 7.50 Брэйн рынг 8.25 "Дзікая Роза" 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 22.50 Навіны 9.00 Клуб падарожнікаў 14.00 Вытворчасць: буйны план 14.10 Грошы і шчасце 14.20 Хроніка дзелавога жыцця 14.30 Агенцтва "Шанц" 14.40 Дазвольце прадставіцца 15.00 Паглядзі, паслухай 15.20 "Лятаючы дом", мультсерыял 16.00 Цінтонік 16.20 "Элен і хлопцы", м/ф 16.50 Свет сёння 17.00 Кампанія "Мір" 17.40, 20.30 Надвор'е 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Маці Тэрэза 18.00 Гадзіна пік 18.30 "Дзікая Роза" 18.55 Кіназорка. М. Баярскі 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час 20.40 Маналог 20.50 Ралі Парыж — Гранада — Дакар 21.10 "Раман імператара", м/ф 23.20 Танца, танцы, танцы...

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 11.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Зоркі гавораць 7.30 Між іншым 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Ключавы момант 8.35 "Шчаня з Сузор'я Гончых сабак", м/ф 9.50 З гісторыі рускага раманса 10.20 Гандлёвы дом 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.05, 13.20 Дзелавая Расія 13.45 "Усміхніся". Джаз-панарама 15.05 Там-там навіны 15.20 Свята кожны дзень 15.30 Студыя "Рост" 16.05 Далёкі Усход 16.45 Бясшумныя лідэры 17.15 Ніхто не забыты 17.20 Зімні карагод 17.40 Кар'ера 18.10 Ваша права 18.25 Свая гульня 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Балада пра салдата", м/ф 21.15 Кліп-антракт 21.25 "Бэт Дэвіс. Актрыса і зорка" 22.30 Рака часу 22.40 Аўтаімгненне 22.45 ЭКП 22.55 Тэатр песні Аляксандра Асокіна

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 "Верашок", мульт 12.30 "Нямецкая хваля" 12.50, 14.45, 17.50, 19.25 Музычны момант 12.55 "Без сям'і", м/ф, с. 1 14.15 Урок нямецкай мовы 14.50 "Мадо, да запатрабавання", м/ф 16.25 Чароўная лінія 16.40 "КААДП. Сімбіёз", мульт 16.50 Казка за казкай 17.55 Гістарычны альманах 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Мёртвыя душы". Фільм-спектакль, с. 2 20.35 Блеф-клуб 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.10 "Канцэрт Жульет Грэко ў зале "Алімпія", т/ф (Францыя), ч. 2 22.55 "З днём нараджэння, ці Інкогніта". Фільм-аперэта

ПОЛЬШЧА - 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Музычная праграма. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультсерыял. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 20 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым аб дзецях. 10 55 Англійская мова. 11 00 "Група адвакатаў". Серыял вытв. Польшчы. 11 50 Музычная праграма. 12 00 Ад калыскі да школы. 12 30 Тэлежурнал. 12 55 Наша дзяржава. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Мастацтва рабіць прыёмы. 13 50 Музычная праграма. 14 15 Арфаграфія. 14 30 Сустрэча са Станіславам Лемам. 14 50 І што далей? 15 10 Спартыўная студыя. 15 50 Праграма на вечар. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Маладзёжны журнал. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для моладзі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлетурнір. 18 45 Тэлежурнал. 19 00 "Група адвакатаў". Серыял вытв. Польшчы. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Апошняя даліна". Фільм. 23 15 Пульс дня. 23 40 Мода і бізнес. 00 00 Навіны. 00 25 "Небяспечнае жыццё". Фільм вытв. Аўстраліі. 01 55 Дакументальны фільм.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Ранішні госць. 08 30 Курс англійскай мовы. 08 40 Раніца другой праграмы. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Усё, акрамя кахання". Серыял вытв. ЗША. 10 00 Трансляцыя пасяджэнняў сейма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультфільм. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Жывёлы вакол нас. 17 30 Кінасеанс. 18 00 Канцэрт. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Забаўляльная праграма. 21 00 Публіцыстычны праграма. 21 50 Спартыўная праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Дэнамінацыя. 22 40 Экспрэс рэпарцёраў. 23 10 Тэатральная студыя. 00 25 Культурна-публіцыстычная праграма. 01 00 Панарама. 01 05 Сімфанічны канцэрт.

ЧАЦВЕР, 5.01

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 "Маё каханне, мой смутак" 8.30 "Фокуснік". Фільм-канцэрт 9.00 "Пракажоная", т/ф. с. 2 9.55 "Прыгоды капітана Врунгеля", с. 8-10 10.25 "Рыжы, сумленны, улюбёны", т/ф 12.55 "Пап-Ці" — TV 13.50 Тэлевізійны Дом кіно 14.25 Здароўе 14.55 Спявае Л. Доліна 15.25 "Авадзень", м/ф, с. 2 16.35 "Мудрасць дабрыні". Тэлеспектакль 17.40 "З воўчым білетам", д/ф 18.00 Навіны 18.10 "Кошчын дом", мульт 18.25 Навіны (Бі-бі-сі) 19.00 Радавод 19.40 "Крок". Закон і ты. Правінцыя, або У пошуках улады 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Студыя "Палітыка" 21.55 "Пракажоная", м/ф (Францыя), с. 3 22.50 "Ракавое каханне", мульт 23.05 Навіны 23.25 Пад купалам Сусвету 23.35 "Крок". "Вялікая Мядзведзіца"

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30 Раніца 7.50 Брэйн рынг 8.30 Сарока 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.45, 22.50 Навіны 9.00 У свеце жывёл 9.40 Экслібрыс 14.00 Гульня па правілах 14.20 Хроніка дзелавога жыцця 14.30 Мой маленькі бізнес 14.40 Дазвольце прадставіцца 15.00 Мульцітролія 15.30 На балі ў Папялушкі 16.00 Камп'ютэр-хол 16.20 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00 ...Да 16 і старэйшым 17.30, 20.30 Надвор'е 17.40 "Хто ёсць хто. XX стагодзе". Сунь Ятсен 17.55 Баскетбол. ЦСКА — "Алімпія" (Славенія) 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час 20.40 Масква — Крэмль 21.00 Лато "Мільён" 21.40 "Раман імператара", м/ф, с. 3—4 23.50 Прэс-экспрэс

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 11.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Зоркі гавораць 7.30 Між іншым 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 "Пячора "Залатой ружы", м/ф, с. 8 9.20 Музычны экспромт 9.30 "Санта-Барбара" 10.20 Гандлёвы дом 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.05, 13.20 Дзелавая Расія 13.45 Выратаванне 911 15.05 Там-там навіны 15.20 Свята кожны дзень 15.30 Студыя "Рост" 16.10 Новая лінія 16.50 Кіно ў студзені 17.00 Кліп-антракт 17.05 Рэпартажы з Каліфорніі 17.35 Арт-абстрэл 18.05 "Ніхто не забыты" 18.10 Непапулярная тэма 18.25 У свеце аўта- і матаспорту 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 Сон у зімнюю ноч 21.00 60 хвілін 22.30 Рака часу 22.40 Аўтаімгненне 22.45 ЭКП 22.55 Альманах фантастыкі

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

15.00, 18.20, 19.25 Музычны момант 15.05 "Без сям'і", м/ф, с. 2 16.20 Еўрапейскі калейдаскоп 16.45 Чароўная лінія 17.00 Па ўсёй Расіі 17.10 Навагоднія арбіты каметы "Канфецi" 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 М. Гогаль. "Мёртвыя душы", с.3 20.30 "На біс" 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.10 "Тэлекампакт" 23.10 Фільм-канцэрт

ПОЛЬШЧА - 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Дзіцячае аддзяленне". Серыя. 09 30 Для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультсерыял. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 20 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым аб дзецях. 10 55 Англійская мова. 11 05 "Небяспечнае затрыманне". Серыял вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Кулінарная праграма. 12 20 Гэта лёгка. 12 30 Рэпартаж. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Сустрэча з прыродай. 14 05 У райскім садзе. 14 25 Жывёлы свету. 14 15 Праграма Рамана Канцірука. 14 30 Жывёлы свету. 14 55 Экалагічны журнал. 15 10 Праз моры і ільды. 15 30 Тэлежурнал. 15 50 Праграма дня. 16 00 Забаўляльная праграма. 16 30 Тэлетурнір. 17 00 "Дзіцячае аддзяленне". Серыял. 17 25 "Кро". Музычная праграма. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Кінажурнал. 18 40 Сем'я сям'і. 19 05 "Доктар медыцыны". Серыял вытв. ЗША. 19 30 Каталіцкая праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Небяспечнае затрыманне". Серыял вытв. ЗША. 22 05 Толькі ў першай праграме. 22 50 Сатырычная праграма. 23 00 Урадавы журнал. 23 10 Паліцэйскі журнал. 23 25 Пегас. 00 00 Гаспадарчыя навіны. 00 15 Мініяцюры. 00 20 Тэлежурнал. 00 55 "Занятак не для жанчыны". 02 25 Забаўляльная праграма.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Ранішні госць. 08 30 Англійская мова. 08 40 Раніца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Серыял вытв. Англіі. 10 00 Трансляцыя пасяджэнняў сейма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 "У краіне дыназаўраў". Серыял вытв. ЗША. 16 30 Мульціхоббі. 17 00 Праграма пра жывёл. 17 30 Спуск на дно мора. 18 00 Дакументальны фільм. 18 40 Рэпартаж. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Клуб пана Рыся. 21 00 Спартыўная студыя. 22 00 Панарама. 22 30 Дэнамінацыя. 22 40 Аўтажурнал. 23 05 "Блакітны анёл". Фільм вытв. Германіі. 01 00 Панарама. 01 05 Арт-ноч.

На тыдзень

ПЯТНІЦА, 6.01

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 Мультфільмы кінастудыі "Беларусьфільм": "Косар-волат", "Несцерка", "Песня пра зубра" 8.45 "Пракажоная", с. 3 (Францыя) 9.40 "Прыгоды капітана Врунгеля", с. 11—13 10.10 "Пітэр Пэн", м/ф 12.30 "Фантазія". Фільм-канцэрт 12.50 "Я + Я" 13.30 Тэленарыс 14.00 "Ляцяць жураўлі", м/ф 15.35 "Авадзень", с. 3 16.50 "Тэлебом-біс" 17.30 "Успамін пра Міколу Равенскага", д/ф 18.00 Навіны 18.10 "Добры лес", мульт 18.25 Навіны (Бі-бі-сі) 19.00 Імгненне шчырасці 19.25 Дыялогі аб спорце 19.45 "Калі б не конкурс..." Муз. праграма 20.25 Вясёлы ўік-энд 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Студыя "Палітыка" 21.55 "Пракажоная", м/ф, с. 4 (Францыя) 22.50 Эканамікст 23.05 Навіны 23.35 Святочнае наюажэнства ў Мінскім Свята-Духавым Кафедральным саборы

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30 Раніца 7.50 Брэйн рынг 8.25 "Дзікая Роза" 8.50, 9.50, 15.50, 17.50 Навіны 9.00 Дапамажы сабе сам 9.30 "З намі Бог". Аб святкаванні Ражаства ў храме Казанскай Божай маці ў Каломенскім запаведніку 14.00 Улада і рэформы 14.20 Хроніка дзелавога жыцця 14.25 Наш прагноз 14.30 Да вашых паслуг 14.40 Шоу і бізнес 15.00 "Маленькі мсціўца", м/ф 16.20 Фігурнае катанне. Чэмпіянат Расіі 16.50 Свет сёння 17.00 Чалавек і закон 17.30 У гэтыя дні праз 50 гадоў 17.45, 20.30 Надвор'е 18.00 Бамонд 18.25 "Дзікая Роза" 18.50 Поле цудаў 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час 20.40 Старонкі паэзіі 21.00 Ражаство Хрыстова. Трансляцыя з Богаяўленскага Кафедральнага сабора г. Масквы

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 11.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Зоркі гавораць 7.30 Між іншым 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 "Пячора "Залатой ружы", м/ф, с. 9 9.15 Ваенны кур'ер 9.30 "Санта-Барбара" 10.20 Гандлёвы дом 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.05, 13.20 Дзелавая Расія 13.45 "Свеце ціхі...", т/ф 15.05 Там-там навіны 15.20 Свята кожны дзень 15.30 Студыя "Рост" 16.05 Новая лінія 16.45 Ніхто не забыты 16.50 Дысней па пятніцах 17.45 Экспавідэа 18.00 Хто мы? 18.45 "Калядная фантазія", мульт 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 Я — лідэр 20.55 Пяць хвілін аб добрым жыцці 21.05 "Фрак народа" 22.30 Рака часу 22.40 Аўтаімгненне 22.45 "Белыя ночы", м/ф

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

12.00, 14.30, 19.30 Інфарм ТБ 12.10 "Катэрок", мульт 12.20 Фільм-канцэрт 12.50 На святой зямлі 12.55 "Ражаство Хрыстова" 14.45 "Брэменскія музыкі", мульт 15.10 "Калядная гісторыя". Спектакль для дзяцей 16.20 На святой зямлі 16.25 Чароўная лінія 16.40 Казка за казкай 17.30 Калядная служба 19.10 Вялікі фестываль 19.50 Спорт, спорт, спорт... 20.00 "Выключэнні без правілаў", м/ф 21.40 На святой зямлі 21.50 "Жаніцьба Бальзамінава". Харэаграфічная фантазія 23.00 Ваш стыль 23.05 "Яе развод", м/ф (ЗША)

ПОЛЬШЧА - 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Для дзяцей. 09 55 Гімнастыка. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 11 00 "Вяртанне Макклейна". Серыял вытв. ЗША. 11 45 Музычная праграма. 12 00 Школа для бацькоў. 12 15 Пашый сама. 12 30 Родам з Польшчы. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 45 Аўстрыйскае тэлебачанне - госць адукацыйнага тэлебачання. 15 10 Спартыўная студыя. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычны тэлетурнір. 16 30 Дакументальны фільм. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Праграма для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлежурнал. 18 30 Штотыднёвік культуры. 18 40 Тэлежурнал спажыўца. 19 05 Спатканне ўцёмную. 19 50 Сатырычная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Паляўнічы за андроідамі". Фільм вытв. ЗША. 23 05 Пульс дня. 23 20 Чвэрць гадзіны. 23 35 Рэпартаж. 00 00 Навіны. 00 15 Тэлежурнал. 00 55 "Вышыбала". Фільм вытв. ЗША. 02 45 Тэлежурнал.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Ранішні госць. 08 30 Курс англійскай мовы. 08 40 Музычныя навіны. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Камедыйны серыял. 10 00 Трансляцыя пасяджэнняў сейма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 Праграма для дзяцей. 16 30 Спартыўная студыя. 17 30 "Ад дзевяці да пяці". Камедыйны серыял вытв. ЗША. 17 55 Дакументальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Адзін з дзесяці. 20 35 Музычная праграма. 21 00 Тэлежурнал. 21 50 Спартыўная праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Дэнамінацыя. 22 35 Другая праграма. 22 45 Каляды. 23 15 Мультфільм. 23 25 "У лавушцы маўчання". Фільм вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 15 Забаўляльная праграма.

СУБОТА, 7.01

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 "Віншуе "Свята". Муз.праграма 8.30 "Вечная ісціна", д/ф 9.35 Здароўе 10.10 Слова на Ражаство Хрыстова Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Філарэта 10.25 Існасць 11.10 "Фрагменты". Творы беларускіх мастакоў 11.20 "Лулу — анёл кветак" 11.55 "Мой свет", Калядныя сустрэчы 12.40 Мультфільмы 13.25 Шматгалоссе 13.55 "Вітражных спраў майстар". Муз. фільм 14.55 "Калядная зорка-94" 15.55 "Па святых вечарох". Выступае "Госьціца" 16.05 "Прасіце і будзе вам...", м/ф 18.05 Запрашаем на вячоркі 18.55 Міжнародныя спартыўныя навіны 19.25 "Зорка з зоркаю гавораць..." Шоу-праграма 20.15 "Калядныя апавяданні", мульт 20.25 Вясёлы ўік-энд 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 "Акалада". Забаўляльная муз. праграма 22.10, 0.15 "Масква слязам не верыць", м/ф 23.15 Відзьма-нявідзьма

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

7.45 "Навагоднія прыгоды", мульт 8.00 "Марафон-15" — малышам 8.30 Тэлерадыёкампанія "Мір" 10.00 Ранішняя пошта 10.30 Я — жанчына 10.55 Смак 11.10 "Радуйцеся!" Відэафільм 12.00 Уручэнне Расійскай незалежнай прэміі заахвочвання вышэйшых дасягненняў літаратуры і мастацтва "Трыумф" за 1994 год 12.50 "Не нам, Божа, не нам, але імені Твайму..." Трансляцыя ўрачыстай закладкі храма Хрыста Збавіцеля ў Маскве 13.50, 22.50, 24.00 Навіны 14.00 Фігурнае катанне. Чэмпіянат Расіі 14.45 "Краса і гордасць Расіі". Фільм 2-гі 15.15 "Жыццё заапаркаў" 15.55 Галасы Расіі 16.15 "Ваш выхад, маэстра". Гум. праграма, ч. 1 17.00 Да і пасля... 17.55 "Пераборлівы жаніх", м/ф 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час 20.35, 21.40 Надвор'е 20.45 Тэатр + TV 21.30 Ралі Парыж—Гранада—Дакар 21.50 Калядныя сустрэчы 0.10 Фігурнае катанне. Чэмпіянат Расіі

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Кліп-антракт 7.30 "Ражаство Хрыстова", д/ф 8.00 Навагодняя казка 8.30 "Пячора "Залатой ружы", м/ф, с. 10 9.25 Вяртанне традыцый 9.40 Парламенцкі тыдзень 10.25 Тэлеэрудыт 10.30 Калядная раніца 11.00 З Ражаством Хрыстовым! Віншаванне Усерасійскай раcтве 11.15 С. Пракоф'еў. "Папялушка". Прэм'ера Марыінскага тэатра 12.40 Сялянскае пытанне 13.20 Дэ факта 13.35 "Эдэра" 14.24 Кінаафіша 14.40 "Канёк-Гарбунок", мульт 15.55 Ж. Офенбах. "Інтэрмецца ў стылі аперэты" 16.40 Тэлеэрудыт 16.45 XX стагоддзе ў кадры і за кадрам 17.35 Маскі-шоу 19.25 Свята кожны дзень 19.35 "Гардэмарыны-3", м/ф 21.25 "Нос". Гумарыстычная праграма 22.30 Рака часу 22.45 Праграма "А" 23.45 "Ніагара", м/ф

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

7.00 Добрай раніцы 10.00 Кубак свету па лыжных гонках 12.40 "Ражаство Хрыстова" 13.25 Музыка на заказ 13.55 Я і мой кот 14.20 "Палёты ў сне і наяве", м/ф 15.50 "Аб'ектыў" 16.40 Чароўная лінія 17.00 "Паддашак скарбаў". Перадача для дзяцей 17.25 Студыя "Уяві" 17.35 Паласаты хіт 18.10 Экспрэс-кіно 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 18.50 На святой зямлі 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Прыгоды маладога пана", м/ф 21.50 Ваш стыль 21.55 "Не хочаш — не глядзі" 23.05 "Хакей Анатоля Тарасава", д/ф, с. 1 24.00 Ф. Легар. "Граф Люксембург". Спектакль Маскоўскага тэатра аперэты, ч. 1

ПОЛЬШЧА - 1

08 00 Прашу адказаць. 08 25 Усё аб агародзе. 08 50 Агралінія. 09 30 Спартыўная аптэка. 09 55 Праграма дня. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма каталіцкай рэдакцыі для дзяцей. 10 35 Праграма для дзяцей. 12 20 Дакументальны фільм. 12 55 Тэлежурнал. 13 00 Навіны. 13 10 Тэлежурнал. 13 35 Музычная праграма. 14 20 Мультфільмы У. Дыснея. 15 35 Тэлетэатр. 16 25 Канцэрт. 16 55 Жывёлы свету. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлежурнал. 18 50 Тэлежурнал. 19 10 "Беверлі Хілз". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 00 "Вяртанне ў школу". Камедыя вытв. ЗША. 23 00 Баль майстроў спорта. 00 30 Навіны. 00 40 Спартыўная субота. 01 00 "Камуфляж". Фільм вытв. Англіі. 02 25 "Блізнец". Фільм вытв. ЗША. 04 05 Музычная праграма.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Панарама. 08 10 Музычная раніца. 08 30 Такія адзінокія. 08 50 Урок мовы глуханямых. 08 55 Прывітанне. 09 00 Музыкачны рэпартаж. 09 30 Мультфільм. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Рэпартаж. 11 30 Журнал нацыянальных меншасцяў. 12 00 Праграма для дзяцей. 13 00 "Уцячы як мага бліжэй". Фільм вытв. Польшчы. 14 45 Польская кінахроніка. 15 00 Праваслаўнае ражаство. 15 30 Жыццё побач з намі. 16 00 Незвычайная справа. 16 15 Другая праграма. 16 25 Прывітанне. 16 30 "Хартовы на дзікім Захадзе". Серыял вытв. ЗША. 17 30 Тэлетурнір. 18 00 Вялікая гульня. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 19 30 Сем дзён - свет. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Праграма для дзяцей. 21 00 Канцэрт. 22 00 Панарама. 22 30 Слова на нядзелю. 22 35 Музычны журнал. 23 05 "Змяненне лёсу". Фільм вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 05 Рок.

НЯДЗЕЛЯ, 8.01

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 Фільм-канцэрт 8.40 "Жылі-былі людзі...", д/ф 9.00 Добрыя весткі 9.10 "Залатыя рогі", м/ф 10.20 Вас выклікае Спартландыя 11.15 "Тэлебом" у Магілёве 12.15 Свята танца 13.05 "АВС-клуб" 13.20 "І шчасце, і годнасць, і слава". Да 200-годдзя вызваленчага паўстання 14.00, 14.55 Беларусь збірае сяброў 14.45 "Прагулка ката Леапольда", мульт 15.45 Погляд у будучыню. "Пасля 2000 года" 16.45 Анталогія гумару 17.20 "Сабака Барбос і незвычайны крос", "Самагоншчыкі", к/ф 17.50 Кубак Беларусі па футзалу 18.30 Аўта-парк 18.45 Пераможца 19.05 Фільм-канцэрт 19.35 "Шляхціц Завальня" В. Турава і "Эпілог" І. Дабралюбава 20.25 Вясёлы ўік-энд 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Вячэрні роздум 21.50 "Нов і К"-топ-шоу 23.00 "Макс і бляхары", м/ф

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

7.15 Алімпійская раніца 7.50 Спортлато 8.00 Марафон-15 8.30 Раным-рана 9.00 Палігон 9.30 Пакуль усе дома 10.00 Ранішняя зорка 10.50 Пад знакам "пі" 11.40 Амерыка з М. Таратутам 12.10 Эканоміка і рэформы 12.40 "Шпаргалка" з падарункам 12.55 Сусветная геаграфія 13.50, 17.00, 22.50, 23.50 Навіны 14.00 "Стратэгія Перамогі", д/ф, с. 14, ч. 2 14.55 Клуб падарожнікаў 15.45 "Эх, шлях-дарожка франтавая..." 15.55 Фігурнае катанне. Чэмпіянат Расіі 17.10 Мініяцюра 17.30 "Дзе Уолі?", "Пітэр Пуш", мульт (ЗША) 18.30 Тэлелоцыя 18.45 Надвор'е 18.55 "Акно ў Парыж", м/ф 21.00 Нядзеля 21.50 Ралі Парыж—Гранада—Дакар 22.05 Вялікі тэатр. Дні і вечары 23.05 "Вяселле Лаліты", м/ф (Францыя)

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Зоркі гавораць 7.30 Студыя "Рост" 8.00 Пілігрым 8.45 Добрай раніцы, Еўропа 9.15 "Пячора "Залатой ружы", м/ф, с. 11 10.10 Мульці-пульці 10.20 Рускае лата 11.05 "Чокнутыя", м/ф 12.40 Шэсць сотак 13.20 "Не высечы..." 13.35 "Эдэра" 14.30 Лад-галерэя 14.55 Кліп-антракт 15.00 Лепшыя гульні НБА 16.00 У свеце жывёл 17.00 Чароўны свет Дыснея 17.50 Балетная мініяцюра 18.00 Свята кожны дзень 18.10 Каробка перадач 18.25 Астралогія кахання. А. Пугачова 19.25 "Дваранскае гняздо", м/ф 21.25 У Ксюшы 22.30 Рака часу 22.40 Аўтаімгненне 22.45 Рэк-тайм

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

7.00 Добрай раніцы 10.00 Кубак свету па лыжных гонках 11.00 Нядзельны лабірынт 12.45 "Мая музыка". Эльдар Разанаў 13.15 Экспрэс-кіно 13.30 Чароўная лінія 13.45 Дэрыжыруе Ю. Цемірканаў. А. Пятроў. "Стварэнне свету" 14.10 Пецярбург: гукі і водгукі 15.25 Чэмпіянат Італіі па футболе 17.20 "Акрабаты на снезе", т/ф 17.30 Залаты ключ 17.45 Кідайка 18.25 "Вілар: жыццё і страсць", т/ф (Францыя) 19.30 Інфарм ТБ 19.50 Кубак свету па лыжных гонках 20.20 "Мы дзіўна сустрэліся", м/ф 21.35 "Канцэрт-рэтра" 21.55 Ваш стыль 22.00 "Паглядзім" 22.15 Адамаў яблык 23.15 "Хакей Анатоля Тарасава", д/ф, с. 2 23.55 Ф. Легар. "Граф Люксембург". Спектакль Маскоўскага тэатра оперэты, ч. 2

ПОЛЬШЧА - 1

08 00 Сельская гаспадарка ў свеце. 08 15 Далёка і блізка. 08 30 Нядзеля. 09 00 Сельскагаспадарчая праграма. 09 25 Праграма дня. 09 30 Нядзельная кінапраграма. 09 55 Праграма для дзяцей. 10 10 Тэлераніца. 10 40 Музычная скрыня. 11 10 Фільм для дзяцей. 12 00 Навіны. 12 10 Дакументальны фільм. 13 00 Тэлеканцэрт пажаданняў. 13 30 З камерай сярод звяроў. 13 45 Энцыклапедыя галактыкі. 14 05 Перац і ваніль. 14 50 У старым кіно. 16 35 Сто пытанняў да ... 17 05 Антэна. 17 25 Вочы ў вочы. 17 35 Антэна. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 25 Варта пасмяяцца. 19 05 "Доктар Квін". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Серыял вытв. ЗША. 22 05 Спартыўная нядзеля. 22 30 Дакументальны серыял. 22 50 Публіцыстычная праграма. 23 20 Вечар з Аліцыяй. 00 20 "Сямейны прыём". Фільм вытв. ЗША. 02 20 Вакол вялікай сцэны.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Рэха нядзелі. 08 30 Фільм для глухіх. 09 20 Слова на нядзелю. 09 25 Канцэрт. 09 30 Згуртаванне ў культуры. 10 00 Благачынны канцэрт. 10 30 Мясцовая праграма. 11 00 Дакументальны фільм. 12 00 Гадзіна з Ханнай Барберай. 13 00 Благачынны канцэрт. 13 15 Камедыя вытв. Англіі. 14 50 Другая праграма. 15 00 Благачынны канцэрт. 15 30 Вандраванне ў часе і прасторы. 16 20 "Пам Магоо". Серыял вытв. Канады. 16 25 Благачынны канцэрт. 17 00 "Як ёсьць". Серыял вытв. Польшчы. 17 30 Тэлетурнір. 18 00 Айчына. 18 15 Благачынны канцэрт. 19 30 Публіцыстычная праграма. 19 50 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 30 Благачынны канцэрт. 21 00 Вечар песні. 22 00 Панарама. 22 30 Благачынны канцэрт. 23 20 "Квін". Серыял вытв. ЗША. 00 15 Благачынны канцэрт. 01 00 Панарама.

ІНФАКАЛАЖ

ЛІСТ НАПІСАНЫ КРЫВЁЮ

Крывёю напісала ліст дыск-жакею чалябінскай радыёстанцыі "Інтэрхваля" В.Сазонаву яго паклоньніца.

На думку экспертаў, што вывучалі ліст, на яго напісаньне аўтару спатрэбілася не менш 100 грамаў крыві, а гэта ўжо пагражае здароўю.

Таму дырэктар радыёстанцыі выдаў загад: на пачатку кожнай перадачы заклікаць фанаў пісаць допісы да супрацоўнікаў чарнілам, а калі яно ў дэфіцыце, то лепей для напісаньня выкарыстоўваць памаду для вуснаў.

ЦЕШЧЫ БУДУЦЬ АБАРОНЕНЫ

У Аргенціне створаны клуб у абарону цешчаў. Да клуба могуць быць залічаны толькі зяці, якія паважаюць сваіх цешчаў.

Сьпіс клуба налічвае больш за сто сяброў.

ХАЛАСЬЦЯКІ СЬВЕТУ, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Асацыяцыя халасьцякоў створана ў Югаславіі. Цікаўнасьць асацыяцыі не ў тым, што яна абараняе пераканаых халасьцякоў, а, наадварот, у тым, што яе сябры вядуць барацьбу супраць адзіноты моцнага полу. Мэта асацыяцыі - аб'яднаць усіх халасьцякоў сьвету ў адзіную арганізацыю са сваім статутам.

Зараз да шэрагаў асацыяцыі ўваходзіць больш за 21-у тысячу адзінокіх мужчын.

НІ ДУМАЎ, НІ МАРЫЎ

Бяльгіец Жозэф Гаяньдзі - нумізмат. Але пра тое, што яго калекцыя павялічыцца так хутка, не марыў. Вырашыўшы пры дапамозе кувалды напалохаць загуляўшых суседзяў, ён ударыў ёю ў сьцяну суседзкай кватэры. З прабоіны на ўззлаванага нумізмата пасыпаліся сярэбраныя манеты.

Апрытомнеўшы ад здарыўшагася, калекцыянер падлічыў, што на яго шчасьце са сьцяны выпала больш за 300 старажытных манет.

У КАГО СМАГА БОЛЬШАЯ?

Англійскія жанчыны, што аддаюць перавагу адпачынку ў кавярнях, выпіваюць на 25% моцных напояў болей, чым дзесяць год таму назад. Мужчыны ж, наадварот, скарацілі ўжываньне алкаголю амаль на 22%.

Зараз на тыдзень моцны пол Ангельшчыны выпівае 7,2 літра піва, віскі, віна. Дзесяць год таму гэты паказчык быў роўны 9,9 літра.

(З.П.)

Георг АСТРОЎСКІ

ВЕРШЫ ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

* * *

Зьзяюць вочкі Кацярынкі,
Як яскравыя сьняжынкі,
Што ляцяць над сьветам зор,
Нібыта сыпвае хор
Над засьнежаным прасторам,
Як зіма жыла за морам,
Дбала нам аб падарунках ...
Не хапіла нават клунка -
Нагрузіла цэлы воз,
Каб адвёз нам Дзед Мароз.

* * *

Пячэ, шчыпае нас мароз,
Пыліць сьнежкам наўкол бяроз.
Мы прымацоўваем канькі
І пасьпяшаем да ракі,
Каб зацярушаны лядок
Ператварыць сабе ў каток,
Дзе будзем весела імчаць
І нават вецер абганяць.

ЛЕПЕЙ МЕНЕЙ, ДЫ ЛЕПЕЙ

28 сьнежня ў Горадні прайшоў сёмы адкрыты аўкцыён па продажу аб'ектаў камунальнай уласнасьці. На таргі выстаўляліся чатыры лоты (на папярэдніх двух - 18 і 11): правы дзесяцігадовай арэнды кактэйль-бара "Ручаёк" і крамы па вул.Горкага, права пяцігадовай арэнды памяшканьня і продаж ва ўласнасьць крамы па вул.Белуша. Пачатковая цана аб'ектаў склала 106,1 мільёна рублёў, продажная - 955,9 мільёна. Падрабязнасьці чытайце ў наступным нумары "Пагоні".

А.ДУК.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

ПАСЬЛЯ БАЛЮ...

Серыя забойстваў, якая пракацілася ў сьнежні па абласному цэнтру, яшчэ раз пацьвердзіла, што ў адрозьненьне ад "ціхай і добрай" Англіі, на Беларусі гэты крымінальны паказчык, на жаль, расьце.

Апошняе з іх, якое напярэдадні каталіцкіх Каляд адбылося па вул. Брыкеля, зьдзіўляе сваім цынізмам і бязглуздзіцай.

...У той вечар глуханямая кампанія весела бавіла час: з імправізаванай выпіўкай на марозным паветры і каўбаснай закускай. І, напэўна, так загуляліся, што і не заўважылі няўмольнага часу. Калі грамадзкі транспарт стаў на прыкол - узялі "матор", каб менавіта ён разьвёз іх дахаты. Вядома, што ў такім выпадку плоціць грошы за ўсіх апошні. Але ў яго ў тую ракавую ноч, аднак, узьніклі праблемы з фінансамі. Вынік жахлівы: вадзіцель легкавіка быў забіты.

А ў калядную ноч ля дома N 57 па вул.Дамброўскага быў знойдзены труп 32-гадовага гараджаніна з прыкметамі гвалтоўнай сьмерці ў выніку ўдушэньня.

ЦЯЖКА ЖЫЦЬ БЕЗ ПІСТАЛЕТА?

"Рэвалюцыйная" зброя - рэвальвер узору 1917 г.- канфіскаваны ў нідзе не працуючага гарадзенца ў нежылым доме на плошчы Леніна.

Яшчэ адзін падобны ствол - "Наган" 1949 года - быў канфіскаваны ў м.Парэчча ў раней асуджанага жыхара вёскі Казіміраўка.

А вось у нідзе не працуючага жыхара Ваўкавыска канфіскаваны арсенал меў некалькі іншую спецыялізацыю: магазін з патронамі да "Макарава" і прыгаршча патронаў да "Калашнікава". У дадатак да гэтага ў кватэры было знойдзена каля 4 кг макавай саломкі.

Ва ўсіх трох выпадках "збройныя" аматары затрыманы.

ЗАКУРЫЛІ...

Класічны вулічны "стоп" разыгралі ў калядную ноч на перакрыжаваньні вуліц Ліможа і Брыкеля Горадні трое падлеткаў. "Патрадыцыі" яны папрасілі закурыць у незнаёмца, а калі пачулі адмову, то паспрабавалі пабіць "свавольніка". Нечакана той выхапіў нож і нанёс усім траім нажавыя раненьні. Фінал вулічнага "фехтаваньня" трагічны: уся троіца шпіталізавана.

НЕБЯСЬПЕЧНЫ ДУХ

Даволі трагічны, але не рэдкі няшчасны выпадак адбыўся ў вёсцы Атмінава Навагрудзкага раёна. Там трое чалавек, у тым ліку і васьмігадовы школьнік, учадзелі падчас мыцьця ў лазьні. Зыход для ўсіх трох лятальны.

Г.СЫСОЙ.

ІНЦЫДЭНТ НА МЯЖЫ МАЕ ПРАЦЯГ

Як паведамілі высокастаўлены прадстаўнік беларускага МЗС, зьнешнепалітычнае ведамства не адпраўляла і не атрымлівала ніякіх нот у сувязі з інцыдэнтам на мяжы з Польшчай у ноч з 18 на 19 сьнежня, бо гэты выпадак не падпадае ні пад якія двухбаковыя пагадненьні.

Нагадаем, што чацьвёра беларускіх памежнікаў, пагнаўшыся за групай парушальнікаў афра-азіяцкага паходжаньня, перасяклі мяжу Польшчы, і адзін з беларускіх жаўнераў быў паранены ў цэмры польскім калегам. Радавы Л.Кароль перанёс тры аперацыі, з іх дзьве - на галаве. Лекары выказваюць асьцярожны аптымізм наконт яго стану. Пры садзейнічанні польскага боку бацькі наведалі сына, які зараз знаходзіцца ў Беластоку.

СІМ

АД РЭДАКЦЫІ: карэспандэнту "Пагоні" стала вядома, што створана сумесная камісія, якая высьвятляе абставіны інцыдэнта. З беларускага боку ў яе ўваходзяць палкоўнікі Акімаў і Паўловіч, начальнік пагранзаставы капітан Іваноў, а таксама юрыст Меронаў, з польскага - падпалкоўнік Грыц, Бялы, Калайскі, капітан-магістр Лех.

Вайсковыя пракуратуры суседніх краін праводзяць незалежныя расьледаваньні. Па словах аднаго з афіцэраў Гарадзенскага пагранатраду, польскі бок не пажадаў, каб прадстаўнікі Беларусі праводзілі разьбіральніцтва на яго тэрыторыі.

СПАРТЫЎНЫ КАЛЕЙДАСКОП

ШАНЦЫ ЗАСТАЛІСЯ

У мінулыя выхадныя прайшлі чарговыя гульні гарадзкога турніра па мініфутболу. "Пагоня" правяла гэты тур пасьпяхова. У суботу з вынікам 4:1 перамагла "Медык", а ў нядзелю правяла дзьве гульні запар. Першую, з "Верасам", згулялі ўнічыю (3:3).

На жаль, напружаньне гэтай гульні ў значнай ступені адбілася на выніку наступнай сустрэчы. Да таго ж, у "Пагоні" адсутнічалі лепшыя абаронцы - В.Струга і В.Рапецкі. У іх адсутнасьць каманда не змагла дастойна процістаяць камандзе "Баторы" і прайграла з лікам 1:5.

Лепшымі ў "Пагоні" былі С.Сергяюк, Д.Буськюк, А.Калошиц.

Пасьля чатырох гульняў "Пагоня" мае 5 ачкоў і захоўвае нядрэнныя шанцы на выхад у першую лігу.

М.БЕЛАКОЗ.

РАЗЬВІТВАЕМСЯ НЕНАДОЎГА

Амерыканскі тэнісіст Іван Лендл вырашыў пакінуць корт. У сваім кароткім інтэрв'ю 34-гадовы спартсмен паскардзіўся, што галоўнай прычынай перапыненьня кар'еры зьяўляецца тое, што ён ніводнага разу не перамог сваіх сапернікаў па выніках сезону.

Сваю будучыню І.Лендл бачыць у якасьці трэнера.

Зыход з дыстанцыі І.Лендла - гэта не адзіная страта ў прафесійным тэнісе ЗША.

Колькі тыдняў таму пакінула корт і Марціна Наўрацілава.

Цікава, што і Марціна, і Іван па паходжаньню чэхі, эміграваўшыя дзеля кар'еры з гістарычнай Радзімы да Амерыкі.

П.ГЕРАСІМОВІЧ.

СЛАВЯНЕ МАЮЦЬ ВАРТАСЬЦЬ

Лепшым футбалістам сёлетняга года Эўропы прызнаны знакаміты нападаючы зборнай Балгарыі Хрыста Стоічкаў. Менавіта яму будзе ўручаны Залаты мяч - прыз, які штогод атрымлівае той футбаліст, які шляхам апытаньня спартыўнымі журналістамі набірае найбольшую суму галасоў.

Другое месца, значна прайграўшы Хрыста, заняў італьянскі форвард Р.Баджо.

Г.Д.

ПРЫЗ «ИЗВЕСТИЙ» У РАСЕЙЦАЎ

У Маскве завяршыўся традыцыйны турнір на прыз газеты "Известия". Выйграўшы ў сваіх падгрупах, да фіналу сягнулі зборныя Расеі і Чэхіі.

Закінуўшы адзіную шайбу ў першым перыядзе ў вароты сваіх сапернікаў, расейскія майстры дамагліся перамогі і заваявалі галоўны прыз турніра.

Г.НЁМАН.

ПРОСТА АРНОЛЬД

Знакаміты Арнольд Шварцэнэгер пра сябе згадвае так: "Я адзіны ў сваім родзе. Ахвотна мяняю дзецям пялюшкі, плачу ў кіно, слухаюся жонку, захоўваючы пры ўсім пачуцьцё ўласнай годнасьці".

Менавіта так распачынаецца размова рэпарцёра часопіса "US" з гэтым папулярным акцёрам кіно.

Акцёрам Арнольд стаў таму, што яму падабаецца прымаць выклік, яму даспадобы рэкорды. Яшчэ ён жадае быць непераможным, бо гэтага ад яго патрабуюць гледачы, інакш лічы, што кар'еры артыста надыйшоў канец. Таксама Арнольд не сарамлівы, бо можа голым зьяўляцца перад камерай у розных позах. Ён гатовы здымацца ў любых ролях. Яго толькі хвалюе тое, якім ён паўстане перад гледачамі ў новай ролі.

Арнольд не баіцца негатыўных рэцэнзій на тыя фільмы, у якіх зьняўся альбо будзе здымацца.

Адной з лепшых сваіх роляў лічыць свае здымкі ў фільме "Праўдзівая мана". Тут было ўсё выдатна: сцэнар, гісторыя, шмат дзеяньняў, рызыкі, гумару.

Тое, што яму дагэтуль не ўдалося атрымаць "Оскара" за свае ролі, кажа наступнае: "Я чалавек іншага інтарэсу, кіно для мяне - сродак зарабляць грошы."

Менавіта грошы, на думку Арнольда, значна ўплываюць на яго сэксуальнае жыцьцё, бо жанчын ён кахае да таго часу, пакуль у справу не ўваходзяць дзелавыя інтарэсы.

Арнольд не жадае, каб яго слава дапамагала іншым. Кожны павінен мець свой бізнес. Да прызнаньня неабходна ісьці доўга і мэтанакіравана. Кар'еру за чужы кошт не зробіш.

Да таго ж, яму не да густу разнастайныя тыпы, што чапляюцца на ўсіх перакрыжаваньнях. Асабліва ад гэтага пакутуе жонка акцёра Марыя. Непераносіць яна і павышанай увагі да сямейнага ўкладу жыцьця сям'і Шварцэнэгера. Арнольду - гэта так сабе, ён не сярдуе на тое, што і хто пра яго пішуць. "Хай пішуць, як я мыю посуд, як адпачываю. Галоўнае, што не веру чуткам. Мне кажуць, што ў мяне ёсьць шанцы быць палітыкам. Маё ж прызваньне - кіно. Менавіта паміж кіно і сямейным жыцьцём жадаю захаваць парытэт".

ІНФАКАЛАЖ

ФЛІБУСЬЦЕРЫ МЕЛІ ГУСТ

Тры тоны срэбраных манет і мноства іншых знаходак былі выстаўлены на агляд у амерыканскім горадзе Місісіпі.

Выстава - гэта меншая частка скарбонкі-куфэрка, які быў захаваны флібусьцьерамі дзьвесьце год таму ў Мексіканскім заліве пасьля абрабаваньня іспанскага брыга "Эль-Касадор".

ХОЦЬ ЯНЫ І ПАМІРАЮЦЬ, АЛЕ ІХ ЭКСПЛУАТУЮЦЬ

Штогод 14 мільёнаў дзетак паміраюць ад голаду, хваробаў і атрымааных раненьняў. Яшчэ звыш 500 мільёнаў дзяцей эксплуатуюцца як танная працоўная сіла.

Такую інфармацыю даў Міжнародны трыбунал па абароне дзяцей.

(з.д.)

СПАДЧЫНА ЗЕМЛЯКА

У 40-м нумары "Пагоні" быў надрукаваны артыкул Г.Астроўскага "Ад вясковага лірніка да песьняра", прысьвечаны нашаму знакамітаму земляку Уладзіславу Сыракомлі.

У адрозьненьне ад аўтара артыкула, я не буду задаваць пытаньнем, да якога народа належыў паэт і чаму ён пісаў на той, а не на іншай мове. Як вядома, літаратурная спадчына паэта, пісьменьніка належыць усім народам. Але паколькі гаворка пайшла менавіта пра Ул.Сыракомлю, я хачу параіць чытачам пазнаёміцца з кнігай, якая зрабіла на мяне вялікае ўражаньне. Маю на ўвазе зборнік твораў Уладзіслава Сыракомлі пад назвай "Добрыя весьці", які быў выдадзены ў мінулым 1993 годзе ў Менску выдавецтвам "Мастацкая літаратура".

У зборнік увайшлі вершы, паэмы, нататкі, нарысы ў перакладзе на беларускую мову, а таксама два вершы, напісаныя паэтам менавіта па-беларуску. Паэтычныя творы Ул.Сыракомлі, уключаныя ў зборнік, даюць уяўленьне аб шматграннасьці і самабытнасьці паэта. Не меншую цікавасьць выклікаюць нататкі і нарысы. Напрыклад, у манаграфіі "Мінск" сабрана столькі гістарычнага, статыстычнага і іншага матэрыялу, так падрабязна апісана гаспадарчае, культурнае, рэлігійнае жыцьцё горада, што гэты твор можна назваць энцыклапедыяй тагачаснага жыцьця сёньняшняй сталіцы. Вельмі пазнавальнымі зьяўляюцца нататкі пад загалоўкам "Вандроўкі па маіх былых ваколіцах". Аўтар апісвае многія мясьціны на Віленшчыне і Меншчыне, прычым, найбольш падрабязна апісаны Нясьвіж: яго гісторыя, культурная спадчына, вядомыя людзі, з ім зьвязаныя.

Асабіста для мяне найбольшую цікавасьць выклікалі творы, якія датычаць маіх родных мясьцін. Ашмяншчына апісана аўтарам у нарысах "З дарожнага дзёньніка 1856 года" і "Дарога з Вільні ў Ашмяну", якія, праўда, перакладзены і ўключаны ў зборнік у скарочаным выглядзе.

Зборнік твораў Уладзіслава Сыракомлі "Добрыя весьці" зацікавіць не толькі аматараў літаратуры, але і тых, хто цікавіцца гісторыяй, краязнаўствам.

На жаль, кніга выдадзена вельмі малым накладам - толькі 4200 паасобнікаў.

Францішак ЛІЦЬВІНОВІЧ, г.Ашмяны.

СА СТАРЫХ АНЕКДОТАЎ

Агульны сход у калгасе. На парадку два пытаньні: 1.Рамонт адрыны. 2.Пабудова камунізму. Старшыня калгаса кажа: - Дошак няма. Пяройдзем адразу да другога пытаньня.

* * *

Песіміст гаворыць: - Горш не будзе. А аптыміст: - Не, будзе! Не, будзе!

* * *

- Што такое песіміст? - Добра інфармаваны аптыміст. - Што такое аптыміст? - Добра інструктаваны песіміст.

* * *

Пытаньне армянскаму радыё: - Ці ёсьць выйсьце з безвыходнага становішча? - На пытаньні па сельскай гаспадарцы не адказваем.

* * *

У турме: - Ты па палітычным ці крымінальным артыкуле сядзіш? - Па палітычным. Я сантэхнік. Выклікалі мяне ў гаркам. Я зрабіў агляд і сказаў: "Тут усю сістэму трэба мяняць!"

* * *

Ленін даказаў, што дзяржавай можа кіраваць увесь народ. Сталін даказаў, што дзяржавай можа кіраваць адзін чалавек. Хрушчоў - што дзяржавай можа кіраваць абы які чалавек. Брэжнеў даказаў, што дзяржавай можна зусім не кіраваць.

* * *

Цягнік зышоў з рэек. Што б вырашылі: пры Леніне - арганізаваць суботнік і адрамантаваць шлях; пры Сталіне - расстраляць стрэлачніка; пры Хрушчове - разабраць рэйкі ззаду і паставіць іх наперад; пры Брэжневе - усім разгойдваць вагон і рабіць выгляд, што едзем, і аб'яўляць станцыі.

* * *

Жонка спрабуе навучыць сабаку "служыць". Муж заўважае: - Так у цябе нічога не атрымаецца. - Не хвалюйся, з табой у мяне спачатку таксама нічога не атрымлівалася.

* * *

Крычыць жонка мужу: - Лепш бы я выйшла за чорта, чым за цябе! - А хіба ты не ведаеш, што шлюбы паміж сваякамі забаронены!

"ПАГОНЯ"

РЭДАКЦЫЙНАЯ РАДА

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.

Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.

Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.

Пры перадруку спасылка абавязкова. Рэдакцыя не нясе адказнасьці за зьмест разьмешчаных у газеце рэкламы.

Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.

Фотанабор, афсетны друк.

Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў,4.

Заказ 5083.

Наклад 7259 паасобнікаў.